

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2025

Anna Vernerová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Místní poplatky ve vybrané obci
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Anna Vernerová
Osobní číslo: E21450
Studijní program: B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa
Specializace: Finanční správa
Téma práce: Místní poplatky ve vybrané obci
Zadávací katedra: Ústav správních a sociálních věd

Zásady pro vypracování

Cílem bakalářské práce je analýza výběru a využití místních poplatků ve vybrané obci po ekonomické i právní stránce. Součástí práce bude analýza nákladů na výběr a správu místních poplatků. Na základě zjištěných poznatků bude provedena syntéza a podány návrhy a doporučení pro vybranou obec.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů z veřejné správy.
- Charakteristika místních poplatků.
- Shrnutí nástrojů obcí pro stanovení, výběr a vymáhání místních poplatků.
- Analýza místních poplatků ve vybrané obci.
- Návrhy a doporučení pro vybranou obec.

Rozsah pracovní zprávy: 35 stran
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. Místní poplatky v teorii a praxi. Bmo: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6686-1.
PELC, Vladimír. *Místní poplatky: oprávnění obcí: povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů: praktická příručka pro obce*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-454-4.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2019. ISBN 978-80-244-5548-8.
TĚŽKÝ, Václav. *Zákon o místních poplatcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-453-9.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Martin Šmíd, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 1. září 2024
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2025

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

LS.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Místní poplatky ve vybrané obci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 25. 6. 2025

Anna Vernerová v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji JUDr. Martinu Šmídovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady a trpělivost, kterou mi během celého procesu zpracování práce věnoval. Dále děkuji finančnímu odboru Městského úřadu Náchod za ochotu a poskytnutí cenných informací, které mi umožnily realizovat praktickou část této práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině a blízkým za podporu, pochopení a vytvoření klidného zázemí při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou výběru a využití místních poplatků ve městě Náchod. Hlavním cílem práce je zhodnocení místních poplatků z ekonomického i právního hlediska a analýza nákladů spojených s jejich správou a vybíráním. Součástí práce je rovněž porovnání nastavení a struktury místních poplatků ve městě Náchod s vybranými městy na základě dostupných obecně závazných vyhlášek. V rámci praktické části byl uskutečněn rozhovor se zaměstnancem Městského úřadu Náchod, který se věnuje správě místních poplatků. Na základě provedené analýzy a syntézy poznatků práce předkládá návrhy a doporučení pro zlepšení procesů a zvýšení efektivity správy místních poplatků ve městě Náchod.

KLÍČOVÁ SLOVA

Místní poplatky, obec, rozpočet, obecně závazná vyhláška, poplatník, správa poplatků

TITLE

Local fees in the selected municipality

ANNOTATION

This bachelor thesis focuses on the analysis of the collection and utilization of local fees in the town of Náchod. The main aim of the thesis is to evaluate local fees from both an economic and legal perspective, and to analyze the costs associated with their administration and collection. The thesis also includes a comparison of the setting and structure of local fees in the town of Náchod with selected municipalities, based on available generally binding ordinances. In the practical part, an interview was conducted with an employee of the Náchod Municipal Office responsible for the administration of local fees. Based on the analysis and synthesis of findings, the thesis proposes suggestions and recommendations to improve processes and enhance the efficiency of local fee administration in Náchod.

KEYWORDS

Local fees, municipality, budget, generally binding regulation, taxpayer, fee administration

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ	11
SEZNAM TABULEK	11
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	13
ÚVOD	13
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	14
1.1 Obec	15
1.2 Rozpočet obce	15
1.2.1 Příjmy rozpočtu obce	17
2 MÍSTNÍ POPLATKY A JEJICH SPRÁVA	18
2.1 Základní pojmy	18
2.2.1 Poplatek	18
2.2.2 Poplatkové funkce	19
2.2 Poplatkové prvky	19
2.2.1 Poplatkový subjekt	20
2.2.2 Předmět (objekt) poplatku	20
2.2.3 Základ poplatku	20
2.2.4 Sazba poplatku	20
2.2.5 Splatnost poplatku	21
2.2.6 Prominutí poplatku	21
2.2.7 Úlevy a osvobození	21
2.3 Obecně závazné vyhlášky	22
2.4 Správa místních poplatků	23
2.4.1 Postupy při správě místních poplatků	23
2.4.2 Stanovení poplatku	24
2.4.3 Placení místních poplatků	24
2.4.4 Ohlašovací povinnost	25
2.4.5 Odvolání proti rozhodnutí	26
2.4.6 Vymáhání nedoplatku na místních poplatcích	26
3. Druhy místních poplatků	28
3.1 Poplatek ze psů	28
3.2 Poplatek z pobytu	29

3.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství	30
3.4 Poplatek za vstupného	31
3.5 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	31
3.6 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.....	32
3.7 Poplatky za komunální odpad.....	33
3.7.1 Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství	33
3.7.2 Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.....	34
4 MÍSTNÍ POPLATKY VE MĚSTĚ NÁCHOD	36
4.1 Použité metody	36
4.2 Stručná charakteristika města	36
4.3 Rozpočet města	38
4.3.1 Struktura daňových příjmů	38
4.4 Místní poplatky zavedené ve městě Náchod.....	39
4.4.1 Poplatek ze psů	41
4.4.2 Poplatek z pobytu.....	43
4.4.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství	44
4.4.4 Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství	47
4.4.5 Zrušený poplatek ze vstupného.....	49
4.5 Správa místních poplatků ve městě Náchod	50
4.5.1 Řízený rozhovor.....	50
4.5.2 Náklady spojené se správou místních poplatků.....	52
5 POROVNÁNÍ S VYBRANÝMI MĚSTY	55
5.1 Přehled zavedených místních poplatků ve vybraných městech.....	55
5.2 Význam příjmů z místních poplatků v rozpočtu města vybraných měst.....	56
5.2 Porovnání – poplatek ze psů	57
5.3 Porovnání – poplatek z pobytu	60
5.4 Porovnání – poplatek za užívání veřejného prostranství	62
5.5 Porovnání – poplatek za obecní systém odpadového hospodářství.....	65
6 NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	68

ZÁVĚR	70
POUŽITÉ ZDROJE	71
KNIŽNÍ ZDROJE.....	71
PRÁVNÍ PŘEDPISY	72
JUDIKATURA	74
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	74
OSTATNÍ ZDROJE	76

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Struktura daňových příjmů rozpočtu 2024	39
Obrázek 2: Podíl jednotlivých poplatků na celkových příjmech z místních poplatků	40
Obrázek 3: Výnos poplatku ze psů 2020-2024	42
Obrázek 4: Výnos poplatku z pobytu 2020-2024	44
Obrázek 5: Výnos místního poplatku za užívání vp 2020-2024.....	47
Obrázek 6: Výnos z poplatku za obecní systém odpadového hospodářství 2020-2024.....	48
Obrázek 7: Výnos poplatku ze vstupného 2020-2024	50
Obrázek 8: Podíl nákladů na výnosech jednotlivých místních poplatků.....	53
Obrázek 9: Podíl příjmů z místních poplatků a daňových příjmů na celkových příjmech rozpočtu 2024	57
Obrázek 10: Výše sazby poplatku z pobytu ve vybraných městech.....	61
Obrázek 11: Výše sazby poplatku za obecní systém odpadového hospodářství ve vybraných městech	67

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Rozpočet města Náchod 2024	38
Tabulka 2: Poplatky vybrané v roce 2024	40
Tabulka 3: Sazba místního poplatku za psů ve městě Náchod	41
Tabulka 4: Sazby místního poplatku za užívání veřejného prostranství stanovené za každý i započatý m ² a každý i započatý den	45
Tabulka 5: Sazby místního poplatku za užívání veřejného prostranství stanovená paušální částkou	45
Tabulka 6: Náklady spojené se správou místních poplatků.....	52
Tabulka 7: Místní poplatky – příjmy a náklady.....	53
Tabulka 8: Přehled zavedených poplatků ve vybraných městech	55
Tabulka 9: Podíl poplatku ze psů na celkových vybraných místních poplatků za rok 2024	58
Tabulka 10: Sazby místního poplatku ze psů v jednotlivých městech	59
Tabulka 11: Podíl poplatku z pobytu na celkových vybraných místních poplatků za rok 2024	60
Tabulka 12: Podíl poplatku za užívání veřejného prostranství na celkových vybraných místních poplatků za rok 2024.....	62

Tabulka 13: Sazby poplatku za užívání veřejného prostranství v jednotlivých městech	63
Tabulka 14: Podíl poplatku za obecní systém odpadového hospodářství na celkových vybraných místních poplatcích za rok 2024	66

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BD – bytový dům

DŘ – zákon č. 280/2009 Sb., zákon daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

FO – fyzická osoba

HUZ – hromadná ubytovací zařízení

Mp – místní poplatek

OZV – obecně závazná vyhláška

RD – rodinný dům

Vp – veřejné prostranství

ZMP – zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů

ZTP – zvlášť těžké postižení

ZTP/P – zvlášť těžké postižení s průvodcem

ÚVOD

Místní poplatky představují složku příjmů obecních rozpočtů a jsou nástrojem, kterým mohou obce financovat veřejné služby a plnit své samosprávné úkoly. Jejich význam spočívá nejen v přímém finančním přínosu, ale i v možnosti regulace a usměrňování chování obyvatel či podnikatelů. Přestože mají obce při zavádění a správě místních poplatků určitý prostor pro samostatné rozhodování, jejich činnost je omezena právním rámcem, který zajišťuje spravedlnost a zákonnost vybírání těchto poplatků.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu výběru a využití místních poplatků ve vybrané obci. Cílem práce je provést analýzu nejen z právního hlediska, ale také z ekonomického pohledu, přičemž důraz bude kladen na zhodnocení efektivity výběru a správy místních poplatků. Nedílnou součástí práce je analýza nákladů, které s touto činností souvisejí. V rámci praktické části práce bude provedeno porovnání nastavení a struktury zavedených místních poplatků ve městě Náchod s vybranými městy, a to na základě dostupných obecně závazných vyhlášek těchto měst. K získání podkladů pro praktickou část práce byl uskutečněn také rozhovor se zaměstnancem Městského úřadu Náchod, který je odpovědný za správu místních poplatků.

Práce je rozdělena do několika kapitol. V první kapitole jsou vymezeny základní pojmy z oblasti veřejné správy, které tvoří teoretický rámec pro následující části. Dále bude charakterizována problematika místních poplatků, jejich právní úprava a nástroje, které obce mohou využívat pro jejich stanovení, výběr a vymáhání. Klíčovou část práce bude tvořit analýza místních poplatků ve vybrané obci, kde budou zhodnoceny aktuálně platné sazby, struktura příjmů z jednotlivých poplatků, jakož i náklady spojené s jejich správou a vybíráním. Na závěr budou předloženy návrhy a doporučení, která mohou přispět ke zlepšení praxe ve vybrané obci a zvýšit efektivitu správy místních poplatků.

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

Tato kapitola se zaměřuje na vymezení základních pojmů z oblasti veřejné správy. V jednotlivých podkapitolách je pak pozornost zaměřena především na problematiku územní samosprávy a jejího rozpočtu.

Veřejnou správu lze definovat jako řídicí činnost, která je záměrná, účelová, nepřetržitá a organizovaná a je vykonávána ve veřejném zájmu (Horzinková a Novotný, 2013, s. 13). Tento pojem lze vymezit i negativní definicí, podle níž veřejná správa představuje státní činnost, kterou vykonává stát vedle zákonodárství a soudnictví, tedy veškerou zbývající státní činnost (Průcha, 2014, s. 11).

Pojem veřejná správa může být chápán v materiálním (funkčním) či formálním (organizačním pojetí). V materiálním pojetí je veřejná správa druh činnosti, kterou vykonávají orgány veřejné správy. Formální pojetí správy poukazuje na subjekty, které veřejnou správu vykonávají (Hendrych, 2016, s. 2-3).

Veřejná správa souvisí s pojmem veřejná moc. Tento pojem označuje schopnost autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů, a to nezávisle na jejich vůli (Řezníčková, 2019, s. 11). Veřejná moc, kterou disponuje především stát je moc státní. Tu lze dále dělit na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Realizace veřejné správy je projevem moci výkonné (Průcha, 2014, s. 9).

Veřejnou správu lze členit na státní správu a samosprávu. Státní správa je činnost státu, která může být prováděna přímo státními orgány či nepřímo (územními samosprávami) (Provazníková, 2015, s. 11). Samospráva je pak formou veřejné moci, která je vykonávána jinými subjekty než státem (Průcha, 2014, s. 15).

Podle Hendrycha D a kol. (2016) mezi přímé vykonavatele státní správy patří např.: vláda, ministerstva, jiné správní úřady (s celostátní působností řízené vládou, s celostátní působností řízené ministerstvy, s omezenou územní působností, tzv. nezávislé správní úřady), dále veřejné ozbrojené sbory, jiné veřejné sbory, hlava státu. Nepřímý výkon státní správy vykonávají obce a kraje v rámci přenesené působnosti.

Samospráva se dělí na územní samosprávu a zájmovou samosprávu. Vykonavatelé územní samosprávy jsou obce a kraje. Příkladem zájmové samosprávy jsou různé profesní komory nebo vysoké školy. Samospráva je projevem decentralizace moci ve státě (Řezníčková, 2019, s. 14).

1.1 Obec

Obec je základním pojmem územní samosprávy. Územní samosprávu v Ústavě České republiky vymezuje hlava sedmá. V čl. 99 Ústavy je uvedeno, že se Česká republika člení na obce, které jsou základními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Další právní úpravu uvádí např. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), podle něhož je obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Obec vykonává státní správu. Jedná se tzv. dekoncentrovanou státní správu, jejíž výkon je přenesen na jiné subjekty než stát. Jednotlivé obce se mohou lišit v tom, v jaké míře na ně byl výkon státní správy přenesen. (Řezníčková, 2019, s. 13) Na základě tohoto hlediska se rozlišují 3 typy obcí:

- obce I. kategorie,
- obce II. kategorie (obce s pověřenými obecními úřady),
- obce III. kategorie (obce s rozšířenou působností).

Obce III. a II. kategorie vykonávají větší rozsah státní správy než obce I. kategorie.

Podle zákona č. 128/2000 Sb. je obec samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Obdobně jsou spravovány i ostatní typy municipalit:

- město – zastupitelstvem města, radou města, starostou, městským úřadem a zvláštními orgány města,
- městys – zastupitelstvem městyse, radou městyse, starostou, úřadem městyse a zvláštními orgány městyse.

Orgány obce spravují obec v rámci samostatné působnosti a zároveň vykonávají státní správu v rámci přenesené působnosti. Rozsah samostatné působnosti může být omezen zákonem.

1.2 Rozpočet obce

Rozpočet obce je územním rozpočtem. Jedná se o decentralizovaný peněžní fond. Rozpočet obce lze chápat jako bilanci, bilancuje příjmy a výdaje obce za rozpočtové období (obvykle kalendářní rok). Dále představuje finanční plán, podle kterého obec hospodář v příslušném rozpočtovém období a také nástroj pro prosazování cílů obecní politiky. Je vytvářen a využíván

s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. Podle vztahu mezi příjmy a výdaji lze rozlišovat rozpočet přebytkový, schodkový nebo vyrovnaný.

Obec sestavuje rozpočet v rámci rozpočtového procesu, který trvá celkem 3 roky. V prvním roce je sestavován a schvalován návrh rozpočtu. Ve druhém roce je realizováno hospodaření obce dle rozpočtu. Ve třetím roce poté probíhá uzavření tohoto hospodaření (Provazníková, 2015, s. 51-73). Proces tvorby obecního rozpočtu probíhá ve čtyřech etapách:

1. Sestavování návrhu rozpočtu
2. Schvalování návrhu a zveřejnění rozpočtu
3. Realizace hospodaření podle rozpočtu
4. Kontrola, hodnocení a uzavření rozpočtového hospodaření

V první etapě tohoto procesu je sestavován návrh rozpočtu na základě střednědobého výhledu. Střednědobý výhled je zpracován rozpočtovými subjekty (obce, kraje, svazky obcí, regionální rady obcí a jejich orgány) na období následujících 2 až 5 let. Střednědobý výhled představuje prognózu hospodaření obce ve zjednodušené podobě. Obsahuje souhrnné ukazatele jako: celkové příjmy, výdaje, pohledávky a závazky o dlouhodobě realizovaných záměrech. (ministerstvo vnitra) Povinnost jej sestavovat stanovuje zákon. Tato povinnost je projevem provázanosti územních rozpočtů se státním rozpočtem (Řezníčková, 2019, s. 93). Na základě střednědobého výhledu je vypracován návrh územního rozpočtu.

V druhé etapě následuje schvalování návrhu rozpočtu a jeho zveřejnění. Rozpočet schvaluje zastupitelstvo obce na jeho zasedání. Rozpočet může být schválen jako usnesení nebo obecně závazná vyhláška. Členění příjmů a výdajů musí odpovídat rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba znamená třídění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů a je stanovena vyhláškou č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Provazníková (2015) uvádí např. tyto základní druhy příjmů a výdajů: kapitální (organizační nebo odpovědnostní), druhové, odvětvové (dříve funkční), konsolidační (tzv. zájmové jednotky). V případě, že nedojde ke schválení rozpočtu do začátku rozpočtového období, obec bude hospodařit podle rozpočtového provizoria.

Hospodaření dle rozpočtu začíná rozpracováním závazných ukazatelů rozpočtu. Realizují ho rozpočtové subjekty. Kontrola hospodaření podle rozpočtu je upravena několika předpisy.

1.2.1 Příjmy rozpočtu obce

Demonstrativní výčet příjmů rozpočtu obce je uveden v § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů . Jedná se o tyto příjmy:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a správních trestů, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce,
- prostředky poskytnuté prostřednictvím Národního fondu.

Obec může k úhradě svých potřeb použít též návratných zdrojů, jako jsou smluvně zabezpečené půjčky, úvěry, návratná finanční výpomoc nebo příjem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku. Tato možnost je upravena v § 4 odst. 5 písm. b) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

2 MÍSTNÍ POPLATKY A JEJICH SPRÁVA

Jak vyplývá z předchozí kapitoly, místní poplatky jsou zdrojem příjmů obecního rozpočtu. Tato kapitola se zabývá základními pojmy souvisejícími s místními poplatky a jejich správou.

2.1 Základní pojmy

2.2.1 Poplatek

Poplatek lze definovat jako finanční plnění, které fyzické nebo právnické osoby povinny hradit veřejnému subjektu, např. obecnímu úřadu nebo jinému správnímu orgánu, zpravidla za poskytnutí nějaké služby (např. vydání povolení). Poplatek je povinnou zákonem stanovenou platbou plynoucí ve prospěch peněžního fondu, za níž má poplatník nárok na ekvivalentní protiplnění ze strany státního orgánu a která má zpravidla nahodilý charakter. (Pařízková, 2013, s. 14).

Podle § 2 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále také „DŘ“), se pro účely tohoto zákona rozumí daní:

- peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
- peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
- peněžité plnění v rámci dělené správy.

Z uvedeného vyplývá, že poplatek se pro účel jeho správy považuje za daň (Těžký, 2016, s. 3).

Mezi poplatky a daněmi lze nalézt určitou podobnost. Daně představují povinné, zákonem stanovené částky, kterými se pravidelně odčerpává část důchodu ve prospěch veřejného peněžního fondu, a to na nenávratném principu (Pařízková, 2013, s. 14). Poplatky i daně jsou zákonem stanovené platby určené do veřejných rozpočtů, které jsou odváděny na nenávratném principu. Jejich rozdíl spočívá v tom, že poplatek je obvykle platbou nepravdělnou a po jejím uhrazení obvykle poplatkový subjekt obdrží ekvivalentní plnění (poskytnutí služby, vydání povolení, rozhodnutí atd.) (Těžký, 2016, s. 3). U místních poplatků nelze vždy očekávat bezprostřední ekvivalentnost plnění, jako je tomu např. u správních či soudních poplatků. Avšak poplatník může obdržet protiplnění později (např. sáčky na exkrementy u místního poplatku ze psů).

Poplatková soustava v České republice je tvořena místními, správními a soudními poplatky. Místní poplatky nejsou součástí daňové soustavy, ale jsou stanoveny zákonem č. 565/1990 Sb.,

o místních poplatcích (dále také „ZMP“), avšak mají charakter municipálních daní (Peková, 1997, s. 158).

2.2.2 Poplatkové funkce

Místní poplatky plní především dvě základní funkce – fiskální a regulační. Cílem fiskální funkce je zvýšení příjmů obecního rozpočtu. Snaha zvýšení příjmů obecního rozpočtu také bývá často hlavním motivem obcí pro zavedení místních poplatků (Těžký, 2016, s. 7). Výnos místních poplatků však představuje pouze přibližně 2 % z celkových příjmů obecních rozpočtů (Peková, 1997, s. 158). Při zavádění místních poplatků by měly obce zohlednit nejen administrativní náklady spojené s jejich správou, ale také časovou a personální náročnost (Pařízková, 2016, s. 21).

Význam regulační funkce spočívá ve snaze zabránit či omezit společensky nežádoucí chování. Jako příklad lze uvést regulaci nežádoucího rozšiřování stánkového prodeje, chovu psů v určitých lokalitách či bytech nebo omezení provozu motorových vozidel v některých částech měst a obcí (Radvan, 2012, s. 244). Regulační funkce může mít i charakter poplatkového zvýhodnění, v podobě nižšího nebo žádného poplatku (Pelc, 2012).

Jednotlivé druhy místních poplatků plní fiskální či regulační funkci v různé míře. Převážně regulační funkci lze přiřadit poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. Fiskální funkce převažuje u poplatků z pobytu, ze vstupného a zejména u poplatků za komunální odpad a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, jejichž smyslem je pokrytí (části) prostředků, které v dané oblasti obec vynaložila (Ministerstvo vnitra, 2021) .

2.2 Poplatkové prvky

Podobně jako daně, i místní poplatky mají své konstrukční prvky. Tyto základní náležitosti upravuje ZMP. Mezi základní konstrukční prvky lze řadit poplatkový subjekt, předmět (objekt) poplatku, základ poplatku, korekční prvky a podmínky placení poplatku (Bakeš, 2012, s. 159) Existují obligatorní poplatkové prvky, které jsou nezbytné pro stanovení poplatkových vztahů (např. objekt a subjekt poplatku, sazba poplatku atp.), ale také poplatkové prvky fakultativní (např. osvobození od poplatku, úlevy od poplatku apod.) (Pelc, 2012, s. 1).

2.2.1 Poplatkový subjekt

Poplatkovým subjektem je poplatník nebo plátcce poplatku. Poplatníkem je obecně právnická nebo fyzická osoba, jejíž příjmy, činnost nebo majetek podléhají dani. (Pařízková, 2013, s. 51), plátcem je osoba, která je ze zákona povinna daň vypočítat, srazit nebo vybrat a odvést správci daně (Radvan, 2012, s. 34). Poplatník a plátcce nejsou v rovném postavení s se správcem daně. Toto mocenské postavení správce poplatku se projevuje např. možností uložit poplatkovému subjektu pokutu (Těžký, 2016, s. 4). ZMP jasně stanovuje, kdo je poplatkovým subjektem u jednotlivých druhů poplatků (např. u místního poplatku ze psů jsou poplatníky fyzické a právnické osoby, které jsou držiteli psů, s trvalým pobytem nebo se sídlem na území ČR.

2.2.2 Předmět (objekt) poplatku

Předmět poplatku lze definovat jako hmotně právní skutečnost se kterou zákon spojuje poplatkovou povinnost (Radvan, 2012, s. 34). Jeho vymezení je předpokladem pro stanovení poplatkového základu, ze kterého se poplatek vyměřuje. Většinou se předmět poplatku odráží přímo v jeho názvu. Například u místního poplatku ze psů je předmětem poplatku držba psa staršího tří měsíců, zatímco u místního poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství je předmětem poplatku právě zvláštní užívání veřejného prostranství. Tyto předměty jsou stanoveny v ZMP.

2.2.3 Základ poplatku

Základ poplatku je v penězích nebo jinak vyjádřený předmět poplatku, z něhož se místní poplatek vyměřuje. Zatímco předmět místního poplatku určuje, co je důvodem stanovení poplatkové povinnosti, základ poplatku vyměřuje, z čeho se místní poplatek vyměřuje (Bakeš, 2012, s. 160). Základ poplatku je tak konkrétní měřitelná či spočitatelná jednotka, která se poté násobí stanovenou saznou poplatku (Ministerstvo vnitra, 2021). Poplatkový základ může být u některých poplatků valorický, vyjádřený v peněžních jednotkách (např. úhrnná částka vybraného vstupného...), nebo u jiných poplatků specifický, vyjádřený v nepeněžních jednotkách (např. počet psů) (Pelc, 2012, s. 4).

2.2.4 Sazba poplatku

Sazba poplatku je poplatkovým prvkem, který určuje výši poplatku ve vztahu k základu místního poplatku (Těžký, 2016, s. 5). Obec může stanovit výši sazby pouze v zákonem daných limitech a v zákonem dané formě. U některých poplatků ZMP umožňuje stanovit sazbu poplatku formou paušální částky. Možnost paušalizace částky poplatku znamená, že místo standardní sazby poplatku je možné stanovit poplatek paušální částkou, a to buď

za jednorázovou akci (u poplatku ze vstupného) nebo za vymezené časové období (Ministerstvo vnitra, 2021).

2.2.5 Splatnost poplatku

Splatnost poplatku označuje konkrétní termín, ke kterému je nutné, aby poplatkový subjekt uhradil stanovenou částku. Nedodržení stanoveného termínu může mít za následek sankce (Ministerstvo vnitra, 2021). Obec splatnost poplatku u většiny místních poplatků stanoví v obecně závazné vyhlášce. Splatnost místního poplatku by měla být určena s přihlédnutím k jeho specifické povaze a charakteristickým znakům daného typu poplatku (Těžký, s. 170).

2.2.6 Prominutí poplatku

ZMP upravuje institut prominutí místního poplatku. Prominout lze poplatek na základě žádosti poplatníka či z moci úřední, a to zcela či částečně. Prominutí na základě žádosti se vztahuje pouze na poplatek za obecní systém odpadového hospodářství nebo na jeho příslušenství. Důvodem prominutí poplatku je odstranění tvrdosti právního předpisu, § 16a ZMP. Tvrdost právního předpisu je neurčitý právní pojem. Podle Těžkého (2016) lze možné tvrdost právního předpisu spatřovat v takové právní úpravě, při jejíž aplikaci dochází k právní úpravou předpokládanému účinku, avšak která také vyvolává vedlejší nepřiměřené negativní důsledky určité skupině adresátů tohoto právního předpisu.

Prominutí poplatku z moci úřední se vztahuje na všechny typy místních poplatků, přičemž podmínkou jeho podmínkou je existence mimořádných, zejména živelných událostí, jak stanoví § 16b odst. 1 zákona. Mezi situace, které jsou považovány za živelní pohromy, patří mimo jiné povodeň, záplava, sesouvání půdy, sesuny půdy a rychlost větru nad 75 km/h (DVS.cz, 2024). Poplatek se promíjí všem poplatníkům, na něž se důvod prominutí vztahuje, a to ode dne nabytí právní moci rozhodnutí (viz § 16 odst. 2 ZMP). V souladu s § 259 odst. 2 DŘ může k prominutí poplatku dojít zpětně, i poté co byl již uhrazen.

2.2.7 Úlevy a osvobození

Úlevou se rozumí snížení poplatkové povinnosti, zatímco osvobození představuje úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti (Ministerstvo vnitra, 2021). ZMP ve svých ustanoveních, která se týkají jednotlivých druhů poplatků, obsahuje výčet případů, ve kterých vzniká poplatkovým subjektům nárok na osvobození. Podle § 14 odst. 3 písm. a) a b) ZMP mohou obce stanovit také další úlevy a osvobození od místních poplatků, a to nad rámec těch, které jsou vymezeny zákonem.

2.3 Obecně závazné vyhlášky

Obce mají pravomoc vydávat právní předpisy, mezi které patří obecně závazné vyhlášky a nařízení. Obecně závazné vyhlášky jsou právní předpisy přijímané v rámci samostatné působnosti obce, jak vyplývá z čl. 104 odst. 3 Ústavy České republiky. Toto oprávnění se označuje jako právo autonomní normotvorby (Sládeček, 2013, s. 65). Podle Těžkého (2016) lze obecně závaznou vyhlášku definovat jako podzákoný právní předpis vydávaný zastupitelstvem územního samosprávného celku, jehož prostřednictvím tento celek upravuje záležitosti spadající do jeho samostatné působnosti.

Článek 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, že povinnosti mohou být ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích. Rozsah povinností, které mohou být upraveny obecně závaznými vyhláškami (dále také „OZV“), stanoví § 10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) nemohou regulovat záležitosti vyhrazené výlučně zákonu a nesmí být v rozporu s právními předpisy vyšší právní síly (Hendrych, 2016, s. 48.) Způsob vyhlášení OZV a nařízení obce, stejně jako podmínky nabytí jejich platnosti a účinnosti právních předpisů obce upravuje zákon č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Dozor nad OZV vykonává Ministerstvo vnitra, jak stanoví § 123 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Obec stanoví místní poplatky prostřednictvím obecně závazných vyhlášek. ZMP ve § 14 odst. 2, stanoví náležitosti, které musí obecně závazná vyhláška obsahovat. Těmito náležitostmi jsou:

- sazba poplatku,
- lhůta pro podání ohlášení (nevyloučí-li povinnost ohlášení podat),
- splatnost poplatku,

nejde-li o poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, u něhož obec zvolila v obecně závazné vyhlášce dílčí základ podle § 10k odst. 1 písm. a) nebo b). U OZV, které se týkají poplatku za užívání veřejného prostranství nebo poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, obec určí místa, které těmto poplatkům v obci podléhají. Tato povinnost vyplývá z § 14 odst. 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Dalšími náležitostmi, které může obec v obecně závazné vyhlášce upravit, jsou podle § 14 odst. 3 ZMP zejména:

- další osvobození od poplatku nebo úleva na poplatku,
- vyloučení povinnosti podat ohlášení,
- paušální částka poplatku, pokud její použití zákon u daného poplatku umožňuje; připouští-li zákon volbu paušální částky, musí OZV upravit i způsob její volby,
- jiný způsob placení poplatku a odpovídající den platby, než jaký stanoví DŘ,
- delší lhůta pro oznámení změn v podaném ohlášení.

Obec v obecně závazné vyhlášce, kterou zavádí poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, zvolí jeden z dílčích základů tohoto poplatku a může určit minimální dílčí základ tohoto poplatku, jak stanoví § 14 odst. 5 ZMP.

2.4 Správa místních poplatků

Základním právním pramenem, který upravuje problematiku místních poplatků je ZMP. Tento zákon však ve své procesní části neobsahuje úplnou právní úpravu pro správu místních poplatků. Daný právní předpis obsahuje pouze některé instituty související se správou místních poplatků (Břeň, 2014b).

Zatímco vydávání OZV, kterými jsou místní poplatky v obci zaváděny, je činností prováděnou v samostatné působnosti obce, správa místních poplatků je činností prováděnou v rámci přenesené působnosti. Správcem poplatku je obecní úřad, jak je uvedeno v § 15 ZMP. Při správě místních poplatků je nutné vycházet nejen z ustanovení ZMP, ale také z dalších právních předpisů, zejména daňového řádu, který doplňuje procesní úpravy týkající se vyměrování, vybírání a vymáhání poplatků.

2.4.1 Postupy při správě místních poplatků

ZMP neuvádí konkrétní postupy, kterými může správce místních poplatků ověřit plnění povinností poplatkovými subjekty. Tyto specifické postupy jsou podrobně vymezeny v daňovém řádu. Mezi jednotlivé postupy, kterými správce místních poplatků ověřuje plnění povinností, patří vyhledávací činnost, vysvětlování, místní šetření, daňová (poplatková) kontrola a postupy k odstranění pochybností. Vyhledávací činnost spočívá ve správce sběru informací, které jsou podstatné pro rozhodování správce poplatku. Správce poplatku v rámci této činnosti např. ověřuje úplnost evidence poplatkových subjektů, shromažďuje a zpracovává informace nezbytné pro účely správy místních poplatků, opatřuje vysvětlení či provádí místní šetření (Břeň, 2015a). Vyhledávací činnost může zahájení řízení předcházet a výsledky z této

činnosti získané mohou být pak důvodem, pro který bude následně řízení zahájeno (Ministerstvo vnitra, 2021).

2.4.2 Stanovení poplatku

ZMP obsahuje zvláštní úpravu vůči DŘ ohledně úpravy stanovení místních poplatků. Zákon vymezuje způsoby, jakými může správce poplatku postupovat při stanovení poplatku či při jeho případném doměření a opakované doměření.

Poplatek lze vyměřit předepsáním do evidence poplatků bez vydání rozhodnutí. Jedná se o zjednodušený postup stanovení poplatku, kdy ze strany správce poplatku nedochází k výstupu, který by vyměření poplatku sděloval. Poplatkový subjekt je povinen aktivně zaplatit nebo odvést poplatek ve správné výši a splnit případnou ohlašovací povinnost.

Zákon dále vymezuje případy, kdy správce poplatku vyměří poplatek rozhodnutím, tedy prostřednictvím platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu.

Konkrétně se jedná o situace, kdy:

- nejsou splněny podmínky pro vyměření poplatku předepsáním do evidence bez vydání rozhodnutí,
- je proti poplatkovému subjektu vedeno insolvenční řízení, a to za poplatkové období podle § 11d odst. 1 nebo 3,
- nebo pokud obec u poplatku za odkládání odpadu z nemovité věci zvolila dílčí základ podle § 10k odst. 1 písm. a) nebo b).

K doměření poplatku dochází tehdy, pokud byl poplatek vyměřen původním rozhodnutím v nesprávné výši. § 11 odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích pak upravuje podmínky pro opakované doměření poplatku.

2.4.3 Placení místních poplatků

Způsoby placení místních poplatků jsou stanoveny v § 163 odst.3 DŘ. Dle této úpravy lze místní poplatek platit:

- bezhotovostním převodem z účtu vedeného u poskytovatele platebních služeb na příslušný účet správce daně,
- v hotovosti
 - prostřednictvím poskytovatele platebních služeb nebo poštovním poukazem na příslušný účet správce daně,

- úřední osobě pověřené přijímat tyto platby, přičemž součet plateb na všechny druhy daně za jeden daňový subjekt nesmí v průběhu jednoho kalendářního dne u jednoho správce daně přesáhnout částku 500 000 Kč,
- šekem, jehož proplacení je zajištěno poskytovatelem platebních služeb,
- daňovému exekutorovi, jde-li o platbu při daňové exekuci,
- oprávněné úřední osobě, jde-li o platbu pořádkové pokuty,
- přeplatkem na jiné dani.

Obec je oprávněna v obecně závazné vyhlášce upravit také další způsoby placení místních poplatků, než jaké stanoví daňový řád, jak vyplývá z § 14 odst. 3 písm. e) ZMP.

Způsob úhrady poplatku si volí poplatkový subjekt, a obec proto nesmí obecně závaznou vyhláškou omezit jeho právo zvolit si kterýkoli z uvedených způsobů placení.

2.4.4 Ohlašovací povinnost

K zakotvení právní úpravy ohlašovací povinnosti do ZMP došlo až roku 2009. Tato právní úprava ohlášení představuje speciální úpravu ve vztahu k daňovému řádu (Těžký, 2016, s. 178). Zákon ukládá poplatkovému subjektu povinnost podat správci poplatku ohlášení, nevyloučí-li obec tuto povinnost v OZV. Smysl ohlášení tkví v získání informací, které jsou důležité pro výkon správy místních poplatků. Těmito údaji jsou podle §14a odst. 2 ZMP:

- jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název, obecný identifikátor, byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, sídlo podnikatele, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,
- čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatkového subjektu,
- údaje rozhodné pro stanovení poplatku.

Změní-li se údaje uvedené v ohlášení, pak je dle §14a odst. 5 ZMP poplatkový subjekt povinen změnu ohlásit do 15 dnů ode dne, kdy nastala, nestanoví-li obec v OZV lhůtu delší.

Plnění ohlašovací povinnosti je základní procesní povinností poplatkového subjektu, jejíž splnění může správce poplatku vynucovat pomocí pořádkové pokuty (resp. pokuty za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy podle daňového řádu § 247 a § 247a) (Ministerstvo vnitra, 2021).

2.4.5 Odvolání proti rozhodnutí

Odvolání proti rozhodnutí o stanovení poplatku, které dosud nenabylo právní moci, v rámci poplatkového řízení představuje řádný opravný prostředek. O odvolání rozhoduje odvolací orgán, kterým je příslušný krajský úřad. Odvolání se podává u správce poplatku, který napadené rozhodnutí vydal. Lhůta pro odvolání činí třicet dní ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání je nepřipustné, směřuje-li jenom proti odůvodnění rozhodnutí. Tuto úpravu obsahuje § 109 DŘ. DŘ specifikuje náležitosti, které musí odvolání obsahovat. Základem odvolání je především uvedení důvodů, v nichž odvolatel spatřuje nesprávnost nebo nezákonnost rozhodnutí prvního stupně (Ministerstvo Vnitra, 2021). Rozsah přezkumu, kterým je odvolací orgán povinen se zabývat, je vymezen odvolacími důvody. V rámci odvolacího řízení může odvolací orgán provádět dokazování k doplnění podkladů pro rozhodnutí nebo k odstranění vad řízení, anebo toto doplnění nebo odstranění vad uložit správci místního poplatku, který napadené rozhodnutí vydal, se stanovením přiměřené lhůty (Břeň, 2015c).

Odvolací orgán může napadené rozhodnutí změnit, zrušit a zastavit řízení nebo odvolání zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit (§116 DŘ). V odůvodnění rozhodnutí o odvolání musí být vypořádány všechny důvody, v nichž odvolatel spatřuje nesprávnosti nebo nezákonnosti napadeného rozhodnutí (§116 odst.2 DŘ). Zjistí-li odvolací orgán, že jsou u správce poplatku prvního stupně splněny podmínky pro rozhodnutí podle ustanovení § 113 odst.1 DŘ (tj. pro úplné či částečné vyhovění odvolání), může vrátit věc k rozhodnutí s odůvodněním a pokyny pro další řízení tomuto správci poplatku s tím, že je vázán právním názorem odvolacího orgánu. Jinak o odvolání rozhodne odvolací orgán sám. Proti rozhodnutí odvolacího orgánu se nelze dále odvolat. (§ 116 DŘ)

2.4.6 Vymáhání nedoplatku na místních poplatcích

ZMP neobsahuje procesní ustanovení k problematice vymáhání nedoplatku na místních poplatcích. Správce poplatku je při vymáhání vázán procesní úpravou v DŘ, konkrétně ustanoveními § 175 až 232. Právní úprava obsažená v daňovém řádu není komplexní, proto předpokládá subsidiární použití občanského soudního řádu, tj. v případě, kdy daňový řád nestanoví něco jiného, použije se občanský soudní řád (Ministerstvo, 2021). Vymáhání nedoplatku lze uskutečnit prostřednictvím daňové exekuce, vymáháním nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, uplatněním pohledávky v insolvenčním řízení nebo přihlášením nedoplatku do veřejné dražby (§ 175 odst.1 DŘ). Správce poplatku by měl volit takový způsob vymáhání, při kterém náklady související s vymáháním nebudou ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku (§ 175 odst.2 DŘ). Nedoplatky by měly být k vymáhání předávány

soudním exekutorům pouze výjimečně v odůvodněných případech, s ohledem na vysoké náklady s tím spojené (Ministerstvo vnitra, 2021).

Daňovou exekuci lze provést postižením majetkových práv (tj. srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky z účtu poskytovatele platebních služeb, příkázáním jiné peněžité pohledávky, postižením jiných majetkových práv), prodejem movitých věcí nebo prodejem nemovitých věcí (§ 178 odst.5 DŘ). Břeň (2015c) uvádí, že správci místních poplatků postupují při vymáhání nedoplatků nejčastěji postižením majetkových práv, a to zejména srážkami ze mzdy nebo příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb.

3. Druhy místních poplatků

V § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích lze nalézt taxativní výčet jednotlivých druhů poplatků, které může obec zavést. Jedná se o tyto místní poplatky:

- poplatek ze psů,
- poplatek z pobytu,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace,
- poplatky za komunální odpad.

Místní poplatky mají fakultativní charakter, to znamená, že obce si samy rozhodují o tom, které poplatky ze soustavy místních poplatků zavedou.

3.1 Poplatek ze psů

Zpoplatnění psů se na území České republiky objevuje až na konci 19. století, kdy se nejednalo pojmově o poplatek, ale spíše o dávku (Kadečka, 2005, s. 25). Před rokem 1989 se jednalo o poplatek obligatorní (Kohoutová, 1991, s. 7).

Předmětem poplatku ze psů je držba psa staršího 3 měsíců. Stáří psa 3 měsíce bylo zavedeno čistě z praktického hlediska, protože v tomto věku se štěňata odstavují od fen a odevzdávají se novým majitelům, dále také hraje roli povinnost naočkovat tříměsíční psy proti vzteklině (Řezníčková, 2019, s. 117).

Poplatek platí držitel psa. Tím je fyzická nebo právnická osoba, která je přihlášená nebo má sídlo na území České republiky. Základem poplatku je počet psů. Podle § 2 odst. 3 ZMP činí horní hranice sazby za jednoho psa za kalendářní rok 1 500 Kč. Za druhého a každého dalšího psa může obec stanovit sazbu poplatku až o 50 % více, tedy až na 2 250 Kč. Poplatkovým obdobím tohoto poplatku je kalendářní rok. Zákon v § 2 odst. 3 ZMP rovněž stanoví, že od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je:

- osoba nevidomá,
- osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravující sociální služby,

- osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P,
- osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob,
- osoba provozující útulek pro zvířata,
- osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis.

Tento poplatek má fiskální, ale také především regulační funkci. Ze získaných prostředků jsou obcemi zpravidla hrazeny náklady na správu místních poplatků, úklid veřejného prostranství znečištěného v důsledku chovu psů (včetně nákladů na nákup strojů určených k čištění těchto ploch), nákup sáčků na psí exkrementy a stojanů na jejich umístění, zřizování a údržbu vyhrazených zón pro volný pohyb psů, odchyt psů a související výdaje, úhradu nákladů spojených s plněním veřejnoprávní smlouvy uzavřené podle § 3a zákona o obecní policii, jejímž předmětem je zejména odchyt toulavých psů (Těžký, 2016, s. 16). Regulační význam poplatku je spojen s regulací počtu psů v obci. Primárním cílem zavedení poplatku by nemělo být posílení obecního rozpočtu, ale snižování či vyrovnávání negativních důsledků spojených s chovem psů, jak vyplývá i z judikatury (rozsudek NSS č.2 Afs 107/2007).

3.2 Poplatek z pobytu

Poplatek z pobytu byl zaveden novelou zákona č.565/1990 Sb., o místních poplatcích roku 2020. Tento poplatek nahradil dva přechozí poplatky, kterými byly poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za lázeňský a rekreační pobyt. Smyslem poplatku je zpoplatnění krátkodobých pobytů osob. Poplatníkem je osoba, která není v obci přihlášená (§ 3 ZMP). Dle § 3a ZMP je předmětem poplatku úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu. Předmětem poplatku však není pobyt, při kterém omezována osobní svoboda nebo pobyt ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče, pokud je tento pobyt hrazenou zdravotní službou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění nebo pokud je její součástí, s výjimkou lázeňské léčebně rehabilitační péče. § 3b ZMP dále vymezuje osvobození od poplatku z pobytu. Plátcem poplatku je poskytovatel úplatného pobytu. Podle § 3d ZMP činí horní hranice sazby poplatku 50 Kč za osobu a den.

Plátce poplatku má zákonem stanovenou evidenční povinnost. Účelem evidenční povinnosti je zajistit, aby správce poplatku byl schopen prokazatelně spočítat a vybrat poplatek, a zároveň aby měl možnost provádět kontrolu plnění povinnosti plátce (Těžký a Jantoš, 2019). Plátce poplatku z pobytu je povinen vést evidenční knihu, a to v listinné nebo elektronické podobě, za každé zařízení nebo místo, kde poskytuje úplatný pobyt. Do evidenční knihy zapisuje údaje

týkající se fyzické osoby, které poskytuje úplatný pobyt (§ 3g ZMP). Zákon za jistých podmínek umožňuje plátcí poplatku plnit evidenční povinnost ve zjednodušeném rozsahu (§ 3h ZMP).

3.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatek za užívání veřejného prostranství upraven v § 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Tento poplatek byl v České republice zaveden v roce 1966, kdy nabyla účinnosti vyhláška č. 67/1966 Sb., vyhláška Ministerstva financí o místních poplatcích (Těžký, 2016, s. 57). Již tehdy byl tento poplatek poplatkem fakultativním. (Kohoutová, 1991, s. 9). V současnosti je tento místní poplatek podle svého celorepublikového výnosu druhým nejvýnosnějším (Radvan, 2012, s. 74-76).

Předmětem poplatku je zvláštní užívání veřejného prostranství. Pojem veřejné prostranství blíže definuje § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, podle kterého jde o všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. § 4 odst.1 ZMP vymezuje zvláštní užívání veřejného prostranství jako:

- provádění výkopových prací,
- umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí,
- umístění skládek,
- vyhrazení trvalého parkovacího místa
- a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl.

Poplatníkem poplatku je fyzická nebo právnická, která užívá veřejné prostranství výše uvedeným způsobem. Osvobození se vztahuje na užívání veřejného prostranství, které spočívá ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P (§ 4 odst.3 ZMP).

Sazba poplatku činí až 10,- Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den (§ 4 odst.4 ZMP). Ustanovení zákona dále uvádí, že za užívání prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit pro jednotlivé části obce rozdílné sazby tohoto místního poplatku (např. vyšší sazba místního poplatku se bude týkat centra obce) (Břeň, 2013).

Významnější funkcí tohoto poplatku je jeho regulační funkce (Pelc, 2012, s. 93). Obec má možnost tímto poplatkem regulovat, jak dlouho a jakým způsobem bude veřejné prostranství užíváno (Pařízková, 2013, s. 70).

3.4 Poplatek za vstupného

Předmětem poplatku je vstupné na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, snížené o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena (§6 odst.1 ZMP). Ustanovení dále vymezuje, že vstupným se pro účely tohoto zákona rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit. Ze zákona vyplývá, že poplatku nepodléhají akce, jejichž celý výtěžek je odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely. Poplatníkem je pořadatel, tedy fyzické a právnické osoby, které akci pořádají. Sazba poplatku není stanovena pevnou částkou. Horní limit sazby je stanoven až na 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného. U tohoto poplatku může obec po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek paušální částkou.

Pařízková (2013) uvádí, že důvodem pro zavedení tohoto poplatku může být nejen jeho rozpočtový význam, ale především jeho regulační charakter, jehož prostřednictvím je možné ovlivnit nejen konání požadovaných akcí na území obce v zájmu jejich občanů, ale také potlačit pořádání těch akcí, které by mohly narušovat veřejný pořádek. Avšak podle Pelce (2012) je u tohoto poplatku nepochybně hlavním účelem jeho rozpočtový význam.

3.5 Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Předmětem daného poplatku je vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou (§10 odst.2 ZMP). Motorovým vozidlem se rozumí nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus, jak vymezuje § 2 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s vozidlem do vybraných míst. Poplatku nepodléhají fyzické osoby přihlášené nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P a jejich průvodci. Maximální výše sazby poplatku je stanovena na 200 Kč za každý započatý den. Tento poplatek může obec po dohodě s poplatníkem stanovit paušální částkou (§10 ZMP).

Vedle fiskální funkce, může být smyslem zavedení tohoto místního poplatku rovněž regulace počtu motorových vozidel ve vybraných místech a částech obce (např. historicky cenných či památkově chráněných) (Břeň, 2014a). Tento poplatek má spíše charakter správního poplatku, jelikož se jedná o zpoplatnění vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, do nichž je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou (Pelc, 2012, s. 95).

3.6 Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace byl do stávající soustavy místních poplatků zařazen až na základě sedmé novely zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Tato změna byla provedena zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, jehož součástí byla rovněž novelizace zákona o místních poplatcích.

Předmětem tohoto poplatku je zhodnocení pozemku možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace. Pro účely vzniku poplatkové povinnosti u popisovaného místního poplatku není přitom rozhodné, zda vlastník stavebního pozemku fakticky využije možnosti se připojit na stavbu vodovodu nebo kanalizace, který vybudovala obec (Břeň, 2014c). Poplatníkem je vlastník zhodnoceného stavebního pozemku. Má-li k tomuto stavebnímu pozemku vlastnické právo více subjektů, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně. Poplatek se platí obci, na jejímž území se pozemek nachází (§ 10c ZMP).

Při stanovení sazby poplatku obec vychází z rozdílu ceny nezhodnoceného a infrastrukturou zhodnoceného stavebního pozemku (Pelc, 2012, s. 121). Cena stavebního pozemku se stanoví na základě zákona o oceňování majetku, resp. jeho prováděcí vyhlášky, ve znění, které je účinné v roce, kdy bylo úředně povoleno užívání stavby vodovodu nebo kanalizace (Těžký, 2016, s. 135). Výše sazby je určena nominálně na 1 m² zhodnoceného stavebního pozemku v OZV místně příslušné obce (§ 10c ZMP).

Tento poplatek plní výhradně fiskální funkci, jelikož je příjmem do obecního rozpočtu, který má kompenzovat vynaložené náklady na vybudování příslušné infrastruktury (Břeň, 2014c). Regulační funkce je tedy u tohoto poplatku zcela vyloučena (Těžký, 2016, s. 129). V praxi se však tento poplatek není příliš využíván, jelikož většina obcí se vytvořením nových stavebních míst snaží přilákat do obce nové obyvatele a není tak v jejich zájmu naopak zbytečné zatěžování poplatky (Pařízková, 2013, s. 99).

3.7 Poplatky za komunální odpad

ZMP uvádí, že poplatky za komunální odpad jsou poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Obec může pro poplatkové období zavést pouze jeden z těchto poplatků (§10d ZMP). Obec není povinna na svém území místní poplatky za komunální odpad zavést. Pokud se obec rozhodne zpoplatnit na svém území komunální odpad, je tak oprávněna učinit buď zavedením poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, nebo poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Žádnou jinou formu zpoplatnění zákony nepřipouští (Ministerstvo financí, 2021).

Tyto poplatky byly do soustavy místních poplatků zařazeny novelou ZMP, která byla provedena zákonem č. 543/2020 Sb. a jež nabyla účinnosti 1. 1. 2021. Došlo k úpravě poplatků za komunální odpad v jednom zákoně, tím se odstranila dvojkolejnost právní úpravy těchto poplatků (Hasil Edelmannová a Poppelková, 2022). Před nabytím účinnosti zmíněné novely mohly obce vybírat úhradu v souvislosti za odpady několika způsoby. Jedním z těchto způsobů bylo vybírání místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Další možností bylo zpoplatnění odpadů v obci na základě zákona o odpadech č.185/2000 Sb., který byl již zrušen. Třetí možností byl tzv. smluvní režim dle §17 odst.6 zákona o odpadech, který však nebyl obcemi v takové míře využíván (Auer, 2021).

Pro poplatek za systém odpadového hospodářství i pro poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je poplatkovým obdobím kalendářní rok. Dílčím obdobím těchto poplatků je kalendářní měsíc (§10o ZMP).

3.7.1 Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Tento poplatek představuje v současné době nejjednodušší model zpoplatnění odpadového v obci (Auer, 2021). Podle §10f ZMP je předmětem tohoto poplatku je jednotlivá možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství přihlášením v této obci, vlastnictvím jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce.

Poplatník poplatku za obecní systém odpadového hospodářství je fyzická osoba přihlášená v obci nebo vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce (§ 10e ZMP). Zákon upravuje osvobození od poplatku pouze pro poplatníky, kterým poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci. Horní hranice sazby poplatku za systém

odpadového hospodářství činí 1200 Kč (§10h ZMP). Výše poplatku je zákonem omezena bez vazby na náklady obce za provoz systému odpadového hospodářství. V tomto zákonném limitu může obec stanovit vyšší sazby podle svého uvážení a nemusí ji v OZV nijak zdůvodňovat (Ministerstvo financí, 2021).

3.7.2 Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Tento poplatek částečně vychází z modelu, který byl dříve zakotven v zákoně o odpadech (Auer, 2021). Předmětem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je dle §10 písm.j ZMP odkládání směsného odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce. Poplatníkem poplatku je fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.

10k ZMP uvádí více variant, pro to, co může být základem poplatku:

- hmotnost odpadu odloženého z nemovité věci za toto dílčí období v kilogramech připadajícího na poplatníka,
- objem odpadu odloženého z nemovité věci za toto dílčí období v litrech připadajícího na poplatníka, nebo
- kapacita soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad za toto dílčí období v litrech připadající na poplatníka.

První dvě varianty vycházejí z předpokladu, že každý platí tolik, kolik odpadu vyprodukuje. Tento režim by měl být motivující k třídění odpadů a předcházet jejich vzniku (Auer, 2021). Obec v OZV, kterou zavádí poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, zvolí jeden z dílčích základů tohoto poplatku a může určit minimální dílčí základ tohoto poplatku (§14 odst.5 ZMP). Podle §10k odst.4 ZMP tento minimální základ činit nejvýše 6 Kč kg, pokud je základem hmotnost odpadu, 1 Kč za l, pokud je základem objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků.

Sazba poplatku je v zákoně stanovena ve vztahu k základu poplatku. Je-li základem hmotnost odpadu sazba poplatku činí nejvýše 6 Kč za kg. V případě, že je základem poplatku objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků, činí sazba 1 Kč za l.

Poplatek se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivá dílčí období, na jejichž konci měl poplatník v nemovité věci bydliště, nebo neměla v nemovité věci bydliště žádná FO v případě, že poplatníkem je vlastník této nemovité věci. Dílčí poplatek za dílčí období se

vypočte jako součin základu dílčího poplatku zaokrouhleného na celé kilogramy nebo litry nahoru a sazby pro tento základ (§ 10m ZMP).

ZMP stanoví, že plátcem poplatku je společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo vlastník nemovité věci v ostatních případech. Tento plátce je povinen poplatek od poplatníka vybrat (§10n ZMP).

4 MÍSTNÍ POPLATKY VE MĚSTĚ NÁCHOD

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na analýzu výběru a využití místních poplatků ve městě Náchod. Toto město bylo zvoleno s ohledem na jeho velikost, dostupnost veřejně přístupných dat a také z důvodu spolupráce s finančním odborem městského úřadu, který poskytl doplňující informace.

Analýza se zaměřuje jak na právní, tak ekonomické aspekty místních poplatků. V této části jsou popsány základní charakteristiky města, rozpočtová struktura a konkrétní nastavení jednotlivých místních poplatků. Pozornost je také věnována správě těchto poplatků včetně nákladů, které jsou s jejich výběrem spojeny.

4.1 Použité metody

Pro získání podkladů při tvorbě praktické části této práce byla využita metoda řízeného rozhovoru, který byl veden se zaměstnancem finančního odboru městského úřadu. Řízený rozhovor (též strukturovaný, standardizovaný či formální rozhovor) je formalizovanou metodou výzkumu, během které má tazatel připravenou předem určenou osnovu jeho vedení, tedy sérii otázek, které klade v předem připraveném pořadí (Janeček, 2014). Získaná data by měla přinést hlubší porozumění praktickému fungování systému místních poplatků ve městě Náchod.

Pro zhodnocení současného nastavení místních poplatků ve městě Náchod byla dále využita komparativní metoda, při níž bude porovnáván systém místních poplatků v jednotlivých městech. Srovnávací metoda (též metoda komparativní či komparační) jedná se o výzkumný přístup založený na principu komparace, jenž zahrnuje specifikaci předmětu srovnávání, výběr porovnávaných znaků, posouzení jejich vzájemné srovnatelnosti, volbu technik srovnání a způsob zhodnocení získaných údajů. Cílem tohoto postupu je identifikovat rozdíly i podobnosti a z nich vyvodit závěry a doporučení. (Linhart a Vodáková, 2017)

4.2 Stručná charakteristika města

Město Náchod se nachází v Královéhradeckém kraji, v těsné blízkosti státní hranice s Polskem. Náchod se nachází v turisticky atraktivní oblasti Kladského pomezí. Historické centrum města je chráněno jako městská památková zóna, v níž se nachází řada významných architektonických památek. Mezi nejvýznamnější patří gotický kostel sv. Vavřince, barokní stará radnice a novorenesanční nová radnice. V roce 2020 město opětovně získalo statut lázeňského města,

a to díky lokalitě Běloves, kde probíhá postupná obnova tradice lázeňství. (Město Náchod, 2024)

V roce 2024 mělo město Náchod celkem 19 827 obyvatel. Rozloha města je 33,34 km². Územně je členěno do 10 místních částí, které víceméně odpovídají deseti katastrálním územím (Český statistický úřad, 2024c). Jsou jimi: Babí, Běloves, Bražec, Dobrošov, Jizbice, Lipí, Malé Poříčí, Náchod, Pavlišov a Staré Město nad Metují.

Z hlediska administrativního uspořádání je Náchod obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem. Jeho správní obvod zahrnuje celkem 36 obcí, kterým město poskytuje přenesený výkon státní správy. (Český statistický úřad, 2024c)

Současným starostou města je Jan Birke. Funkci místostarostů vykonávají Jan Čtvrtečka, František Majer a Milan Vik. Zastupitelstvo města má tvoří 27 členů, rada města je tvořena devítičlenná.

Městský úřad Náchod je tvořen třinácti odbory, které zajišťují jednotlivé agendy veřejné správy. Konkrétně se jedná se o:

- odbor správní,
- odbor finanční,
- odbor správy majetku,
- odbor životního prostředí,
- odbor dopravy a silničního hospodářství,
- odbor výstavby a územního plánování,
- odbor obecní živnostenský úřad,
- odbor sociálních věcí,
- odbor školství,
- odbor investic a rozvoje města,
- odbor kultury a sportu,
- odbor komunikace a cestovního ruchu.

4.3 Rozpočet města

Rozpočet města Náchod je základním finančním nástrojem, který zajišťuje fungování města a plnění jeho povinností vůči občanům. V roce 2024 byl schválen jako schodkový.

Tabulka 1: Rozpočet města Náchod 2024

	Příjmy	Výdaje	Saldo
Schválený rozpočet (tis. Kč)	476 143	591 895	-115 752
Skutečnost (tis. Kč)	660 887	668 941	-8 054

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Tabulka 1 zobrazuje schválené příjmy města Náchod 476,1 milionu Kč, avšak skutečné dosažené příjmy dosáhly částky 660,9 milionu Kč. Na straně výdajů byly schváleny celkové výdaje ve výši 591,9 milionu Kč, zatímco skutečné výdaje činily 668,9 milionu Kč. (MONITOR státní pokladny, 2024d)

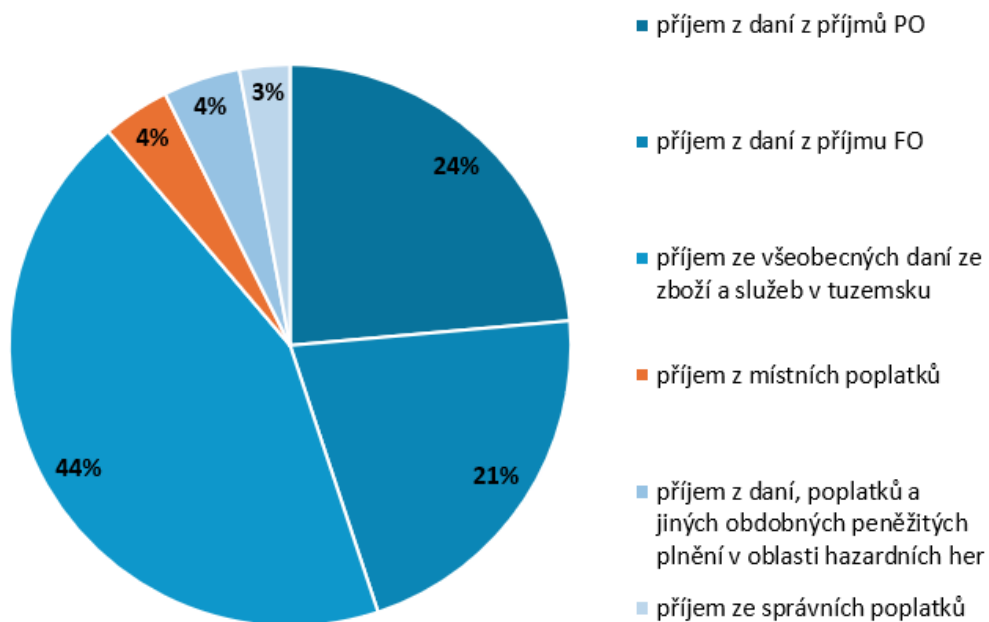
Výsledné saldo rozpočtu bylo výrazně nižší, než jak bylo uvedeno ve schváleném rozpočtu. Jelikož plánovaný schodek rozpočtu byl 115,7 milionu Kč, avšak skutečný deficit činil pouze 8,1 milionu Kč. (MONITOR státní pokladny, 2024d)

Struktura výdajů města, které v roce 2024 dosáhly celkové výše 668 940 799 Kč, ukazuje převahu běžných výdajů ve výši 497 372 209,55 Kč (74,3 % z celkových výdajů). Kapitálové výdaje činily 171 568 588,99 Kč, tedy 25,7 % z celkových výdajů. (MONITOR státní pokladny, 2024d)

Celkové příjmy města dosáhly částky 660 883 663 Kč. Nejvýznamnější složkou byly daňové příjmy (465 051 836,39 Kč), dále přijaté transfery (107 150 159,33 Kč), nedaňové příjmy (66 303 586,49 Kč) a kapitálové příjmy (22 381 081,00 Kč). (MONITOR státní pokladny, 2024d)

4.3.1 Struktura daňových příjmů

Daňové příjmy tvoří ve městě Náchod 70,4 % celkových příjmů rozpočtu města a zahrnují následující složky: příjem z daní z příjmu právnických osob, příjem z daní z příjmu fyzických osob, příjem ze všeobecných daní ze zboží a služeb v tuzemsku, příjem z daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění v oblasti hazardních her, příjem z místních poplatků a příjem ze správních poplatků.

Obrázek 1: Struktura daňových příjmů rozpočtu 2024

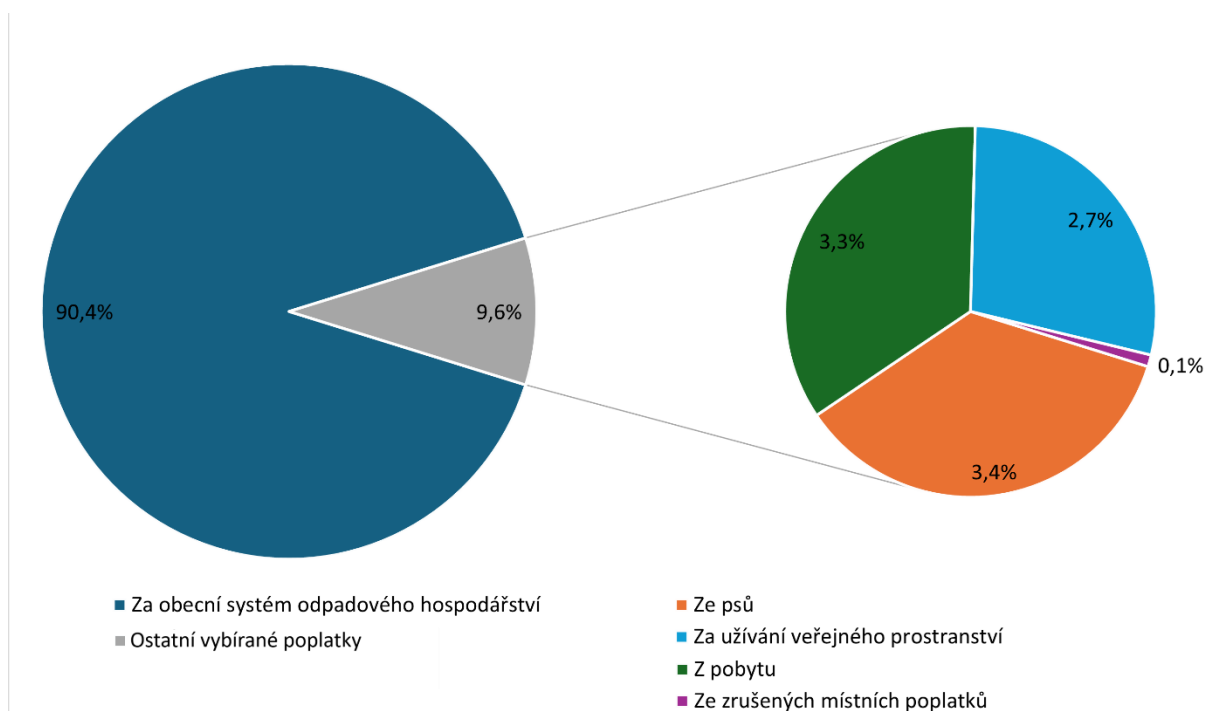
Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Obrázek 1 zobrazuje, že největší podíl (44 %) tvoří příjem ze všeobecných daní ze zboží služeb, následovaný příjmy daní z příjmů právnických osob (24 %) a příjmy z daní fyzických osob (21 %). Z grafu dále vyplývá, že místní poplatky tvoří 4 % z daňových příjmů města. Lze tedy konstatovat, že představují doplňkový zdroj financování obecního rozpočtu.

4.4 Místní poplatky zavedené ve městě Náchod

Na území města Náchod jsou na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, zavedeny vybrané místní poplatky upravené obecně závaznými vyhláškami města.

V roce 2024 byly v Náchodě zavedeny tyto místní poplatky: poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z pobytu a poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a poplatek ze vstupného. Poplatek ze vstupného byl však k 1. říjnu 2024 zrušen, a proto v současné době město vybírá celkem čtyři místní poplatky.

Obrázek 2: Podíl jednotlivých poplatků na celkových příjmech z místních poplatků

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Obrázek 2 ukazuje, že nejvyšší podíl na vybraných místních poplatcích tvoří poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Celkově tento poplatek tvoří přibližně 90,4 % z celkových příjmů z místních poplatků, zatímco zbývající poplatky tvořily pouze 9,6 % z celkových výnosů.

Konkrétní výši vybraných místních poplatků je uvádí tabulka 2.

Tabulka 2: Poplatky vybrané v roce 2024

	Příjmy z místních poplatků
Poplatek ze psů	588 742,00 Kč
Poplatek z pobytu	573 910, 00 Kč
Poplatek za užívání veřejného prostranství	466 954,00 Kč
Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství	15 530 159,52 Kč
Poplatek ze vstupného (zrušen k 1. 10. 2024)	16 763 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Z výše uvedeného je patrné, že příjmy z místního poplatku ze psů, z pobytu a za užívání veřejného prostranství se pohybují v řádech statisíců korun a výnos z nich je tedy ve srovnatelné výši. Naproti tomu příjem z poplatku ze vstupného dosáhl pouze 16 763 Kč a tvořil tak zanedbatelnou část celkových příjmů z místních poplatků.

V následujících podkapitolách budou jednotlivé poplatky blíže představeny.

4.4.1 Poplatek ze psů

Místní poplatek ze psů je ve městě Náchod upraven obecně závaznou vyhláškou č. 6/2023, o místním poplatku ze psů ze dne 11. prosince 2023, která nabyla účinnosti 1. ledna 2024.

Poplatník je povinen podat ohlášení správci poplatku nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy se pes stal starším tří měsíců, nebo ode dne, kdy převzal psa staršího tří měsíců. Stejná lhůta platí i pro oznámení změn údajů uvedených v ohlášení.

Vyhláška rozlišuje sazbu poplatku podle městské části, v níž je držitel psa přihlášen, a podle typu nemovitosti (rodinný dům či bytový dům).

Tabulka 3: Sazba místního poplatku za psů ve městě Náchod

Držitel psa	Sazba poplatku za prvního psa	Sazba poplatku za druhého a každého dalšího psa
Přihlášen nebo má sídlo v rodinném domě v části města Náchod	400 Kč	600 Kč
Přihlášen nebo má sídlo v části města Náchod jinde než v rodinném domě	1200 Kč	1800 Kč
Má pobyt v sídle ohlašovny	1200 Kč	1800 Kč
Přihlášen nebo má sídlo v částech města Dobrošov, Jizbice, Lipí a Pavlišov	200 Kč	300 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle obecně závazné vyhlášky č. 6/2023, o místním poplatku ze psů

Jak lze z tabulky 3 vyčíst, nejvyšší sazba se vztahuje na držitele psa, kteří nejsou přihlášení v rodinném domě v centrální části města nebo mají pobyt v sídle ohlašovny. Toto nastavení odráží regulační smysl poplatku, kdy město motivuje k zodpovědnému chovu psů v historickém

centru a v bytových domech. Nejnižší sazba je určena osobám starším 65 let a obyvatelům menších místních částí – Dobrošov, Jizbice, Lipí a Pavlišov.

Aktuálně stanovené sazby byly zachovány beze změn již od roku 2011. Předchozí úprava obsahovala stejné sazby, ale nepočítala ještě se sníženou sazbou pro vybrané místní části. To ukazuje, že město dlouhodobě udržuje stabilní výši poplatku a pouze mírně upravuje výjimky pro konkrétní lokality.

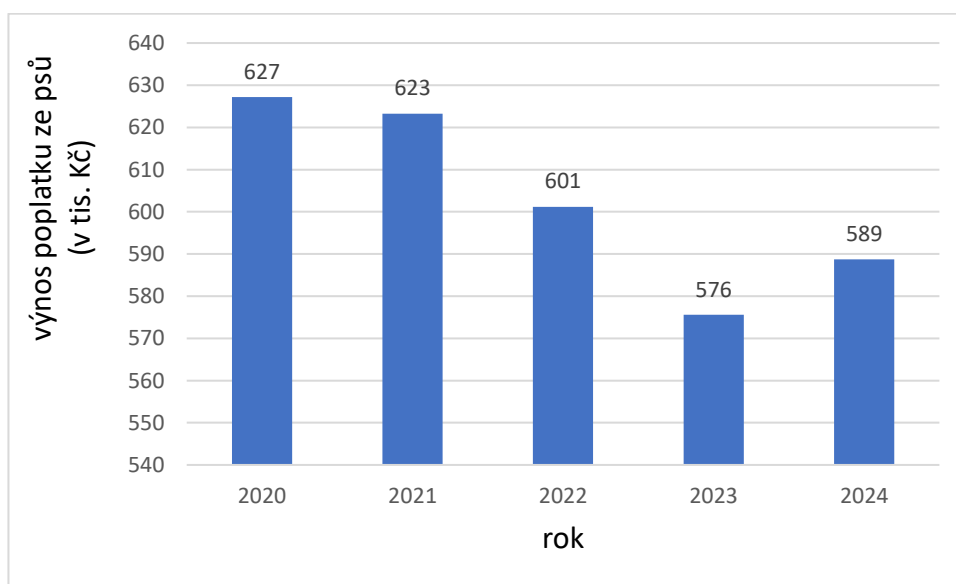
Poplatek je splatný do 30. června příslušného roku. Pokud poplatková povinnost vznikne až po tomto datu, je poplatek splatný nejpozději do konce kalendářního roku.

Město Náchod poskytuje i nad rámec zákona určité osvobození od tohoto poplatku:

- město Náchod a jeho příspěvkové organizace,
- držitelé psů převzatých z kotce městské policie nebo útulku (na dva kalendářní roky),
- držitelé psů využívaných pro canisterapii nebo záchranu osob.

Poplatníci musí nárok na osvobození doložit správci poplatku do 90 dnů od okamžiku, kdy vznikne.

Jak je vidět na obrázku 3, příjmy z poplatku ze psů ve městě Náchod v posledních pěti letech mírně kolísaly, ale zůstávají poměrně stabilní.

Obrázek 3: Výnos poplatku ze psů 2020-2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Jak ukazuje Obrázek 3, nejvyšších příjmů bylo dosaženo v roce 2020, kdy činily 627 214,60 Kč. Poté se postupně snižovaly až na hodnotu 575 568,00 Kč v roce 2023, což představuje pokles o přibližně 8 % oproti roku 2020.

Lze říci, že místní poplatek ze psů v Náchodě představuje stabilní, byť méně významný zdroj příjmů obecního rozpočtu. Jeho role však nespočívá pouze v generování příjmů, ale především ve snaze regulovat počet chovaných psů a zohledňovat místní specifika – například vyšší sazby v centrální části města nebo nižší sazby pro obyvatele menších místních částí. Stabilita sazeb a dlouhodobé zachování jejich výše ukazují, že město Náchod poplatek využívá jako nástroj rovnováhy mezi financováním služeb a motivací k zodpovědnému chovu psů. Osvobození a úlevy nad rámec zákona navíc potvrzují snahu města zohlednit sociální i praktické aspekty při správě tohoto poplatku.

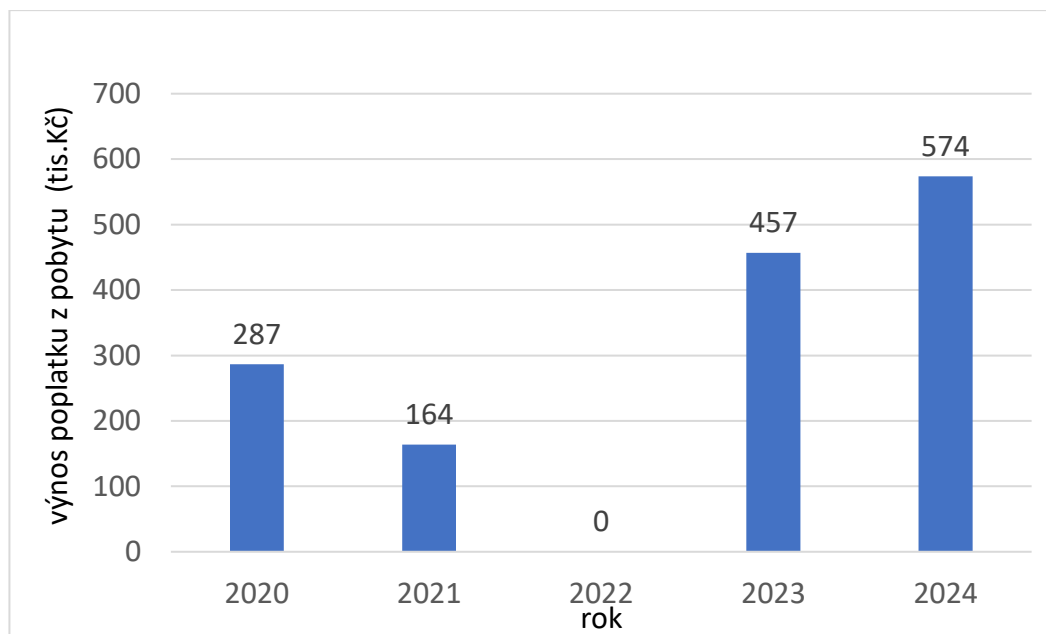
4.4.2 Poplatek z pobytu

Místní poplatek z pobytu je ve městě Náchod upraven obecně závaznou vyhláškou č. 4/2023, o místním poplatku z pobytu, která nabyla účinnosti 1. ledna 2024.

S tímto poplatkem je spjata ohlašovací povinnost, kdy je plátce povinen podat správci poplatku ohlášení nejpozději do 15 dnů od zahájení činnosti spočívající v poskytování úplatného pobytu. Pokud dojde ke změně údajů, je plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Plátce má dále evidenční povinnost, která zahrnuje vedení evidenční knihy – i tato povinnost je upravena zákonem.

Sazba poplatku z pobytu je stanovena na 20 Kč za každý den pobytu, přičemž se poplatek nevybírání za den jeho počátku. Vybraný poplatek je plátce povinen odvést správci poplatku nejpozději do 15 dnů po skončení každého čtvrtletí. Město nemá pro tento místní poplatek zavedena žádná další osvobození nebo úlevy nad rámec těch, která stanoví zákon o místních poplatcích.

Místní poplatek z pobytu byl v minulých letech upraven několika obecně závaznými vyhláškami města Náchod. Původně byl stanoven vyhláškou č. 5/2019 o místním poplatku z pobytu, přijatou dne 9. prosince 2019, která nabyla účinnosti 1. ledna 2020. V reakci na mimořádné okolnosti spojené s pandemií byla tato vyhláška upravena vyhláškou č. 5/2020. Touto novelou došlo k rozšíření úlev – konkrétně byla stanovena úleva 100 % z poplatku pro všechny fyzické osoby, kterým byl v roce 2021 poskytnut úplatný pobyt ve smyslu této vyhlášky. Obrázek 4 zobrazuje, jak se tyto změny promítly do výše výnosu z daného poplatku.

Obrázek 4: Výnos poplatku z pobytu 2020-2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

V roce 2021 došlo k výraznému poklesu na cca 150 000 Kč, což odpovídá době, kdy byla uplatněna 100 % úleva pro všechny hosty z důvodu pandemie. V roce 2022 poplatek nebyl vybírán. Z obrázku 4 je patrné, že po odeznění úlev příjmy opět vzrostly – v roce 2023 dosáhly přibližně 450 000 Kč a v roce 2024 již přesáhly 600 000 Kč.

Tento vývoj ukazuje, že příjem z poplatku z pobytu je výrazně ovlivněn nejen zájmem o turistické ubytování ve městě, ale také případnými úpravami vyhlášek reagujícími na mimořádné okolnosti. V současnosti, kdy je sazba poplatku stabilní a nejsou poskytovány mimořádné úlevy, lze očekávat vývoj těchto příjmů v návaznosti na rozvoj turistického ruchu ve městě.

4.4.3 Poplatek za užívání veřejného prostranství

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství ve městě Náchod upravuje obecně závazná vyhláška č. 3/2023 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství ze dne 11.12.2023. Nedílnou součástí této vyhlášky je příloha, ve které je uveden seznam ulic a dalších veřejných prostranství, která podléhají místnímu poplatku za užívání veřejného prostranství ve městě Náchod.

Ve vyhlášce je stanovena ohlašovací povinnost, lhůta pro podání tohoto ohlášení je nejpozději 5 dnů před zahájením užívání veřejného. Není-li to možné, je poplatník povinen podat ohlášení nejpozději v den zahájení užívání veřejného prostranství. Sazba tohoto poplatku je ve vyhlášce rozlišena podle způsobu užití veřejného prostranství.

Tabulka 4: Sazby místního poplatku za užívání veřejného prostranství stanovené za každý i započatý m² a každý i započatý den

Způsob užívání veřejného prostranství	Sazba poplatku
Umístění zařízení pro poskytování služeb (oprava deštníků, broušení nožů, čistírna peří apod.)	5 Kč
Umístění zařízení pro poskytování prodeje	40 Kč
Umístění zařízení veřejného prostranství pro reklamní akce	10 Kč
Užívání veřejného prostranství pro kulturní a sportovní akce	2 Kč
Užívání veřejného prostranství pro potřeby tvorby filmových a televizních děl	5 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle obecně závazné vyhlášky č. 3/2023 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Z tabulky 4 je patrné, že nejvyšší sazba místního poplatku za užívání veřejného prostranství je stanovena pro umístění zařízení sloužících k prodeji. Naopak nejnižší sazba se vztahuje na užívání veřejného prostranství pro konání kulturních a sportovních akcí. Tento rozdíl v sazbách lze interpretovat jako záměr města regulovat komerční využití veřejných prostor ve větší míře, zatímco nízké poplatky za kulturní a sportovní akce mohou vyjadřovat snahu města o jejich podporu a omezování finanční zátěže jejich pořadatelů

Příslušná vyhláška stanovuje úhradu tohoto poplatku formou paušální částky, jak lze vyčíst z následujících tabulek 5.

Tabulka 5: Sazby místního poplatku za užívání veřejného prostranství stanovena paušální částkou

Způsob užívání veřejného prostranství	Sazba
Za umístění zařízení pro poskytování prodeje a služeb – zahrádky a předzahrádky do 10 m ²	700 Kč/měsíc
Za umístění zařízení pro poskytování prodeje a služeb – zahrádky a předzahrádky nad 10 m ²	1000 Kč/měsíc
Za umístění stavebních zařízení, provádění výkopových prací, umístění skládek: Masarykovo náměstí, Karlovo náměstí,	700 Kč/měsíc,

ul. Palackého, Tyršova, Kamenice a Riegrova za každých i započatých 10 m ²	
Za umístění stavebních zařízení, provádění výkopových prací, umístění skládek: ostatní veřejná prostranství uvedená v příloze č. 1 této vyhlášky za každých i započatých 10 m ²	500 Kč/měsíc,

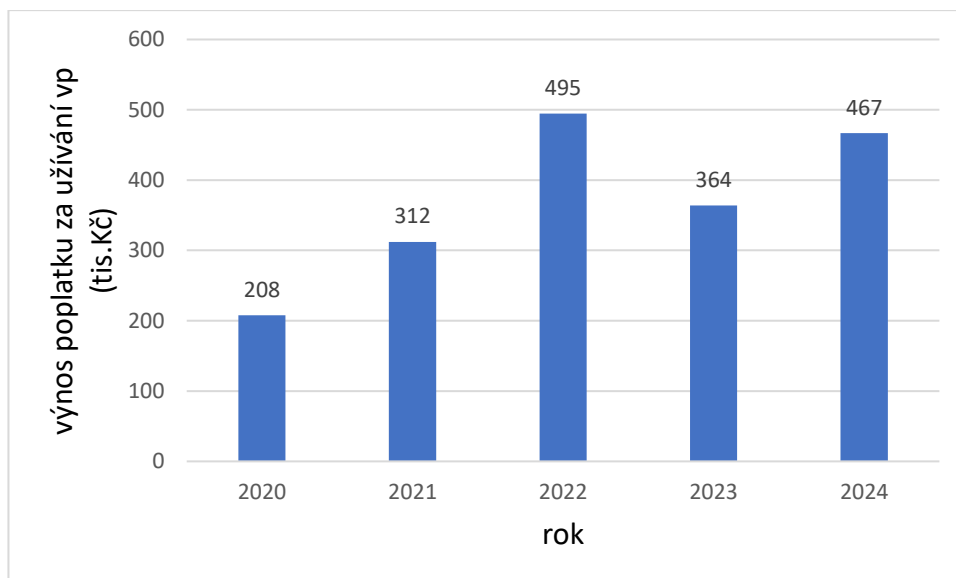
Zdroj: Vlastní zpracování dle obecně závazné vyhlášky č. 3/2023 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Poplatek stanovený za každý i započatý m² a každý i započatý den a poplatek stanovený týdenní paušální částkou je splatný nejpozději v den ukončení užívání veřejného prostranství. Poplatek, který je měsíčně či ročně stanoven paušální částkou je splatný nejpozději do 15.dne ode dne započetí užívání.

Nad rámec zákonného osvobození stanovuje vyhláška i několik dalších případů, kdy se poplatek nevybírá. Osvobození se týká užívání veřejného prostranství:

- městem Náchod, jím zřízenými příspěvkovými organizacemi nebo jím založenými právníckými osobami,
- vlastníky dotčeného pozemku nebo jeho uživateli na základě platné nájemní smlouvy,
- spočívající v provedení výkopových prací správci sítí za účelem odstranění havarijního stavu těchto sítí,
- pro umístění 1 ks přenosného reklamního zařízení typu „A“,
- pro umístění stavebních zařízení, provádění výkopových prací a umístění skládek po dobu 48 hodin,
- pro reklamní akce pořádané neziskovými nebo charitativními organizacemi,
- pro umístění prodejního zařízení během konání farmářských trhů.

Následující obrázek 5 ilustruje vývoj příjmů z tohoto místního poplatku v jednotlivých letech.

Obrázek 5: Výnos místního poplatku za užívání vp 2020-2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Jak je patrné, příjmy z poplatku za užívání veřejného prostranství rostly z 207 934 Kč v roce 2020 na 466 954 Kč v roce 2024. Tento růst může být důsledkem vyššího zájmu o pořádání kulturních a sportovních akcí či rozšíření aktivit drobných podnikatelů ve městě, po útlumu, který nastal během koronavirové pandemie.

Významným prvkem současné úpravy tohoto poplatku v Náchodě je možnost stanovení poplatku formou paušální platby, která představuje praktické zjednodušení pro samotné poplatníky. Paušální částka umožňuje předvídatelnost plateb a snižuje administrativní náročnost, což přispívá k efektivnější správě tohoto poplatku.

4.4.4 Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství je ve městě Náchod upraven obecně závaznou vyhláškou č. 2/2023, jež nabyla účinnosti 1. 1. 2024. Tato vyhláška byla přijata s cílem zajistit financování systému nakládání s komunálním odpadem a přispět k udržitelnému hospodaření s odpady na území města.

Poplatník má povinnost podat správci poplatku ohlášení nejpozději do 15 dnů ode dne vzniku poplatkové povinnosti. Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, musí poplatník tuto změnu oznámit správci poplatku rovněž do 15 dnů.

Výše sazby tohoto poplatku činí 900 Kč ročně. Poplatek je splatný jednorázově, a to nejpozději do 30. září příslušného kalendářního roku. Pokud vznikne poplatková povinnost po tomto datu, je poplatek splatný nejpozději do konce roku.

Vyhláška upravuje také osvobození nad rámec zákonného výčtu. Osvobozeny jsou například:

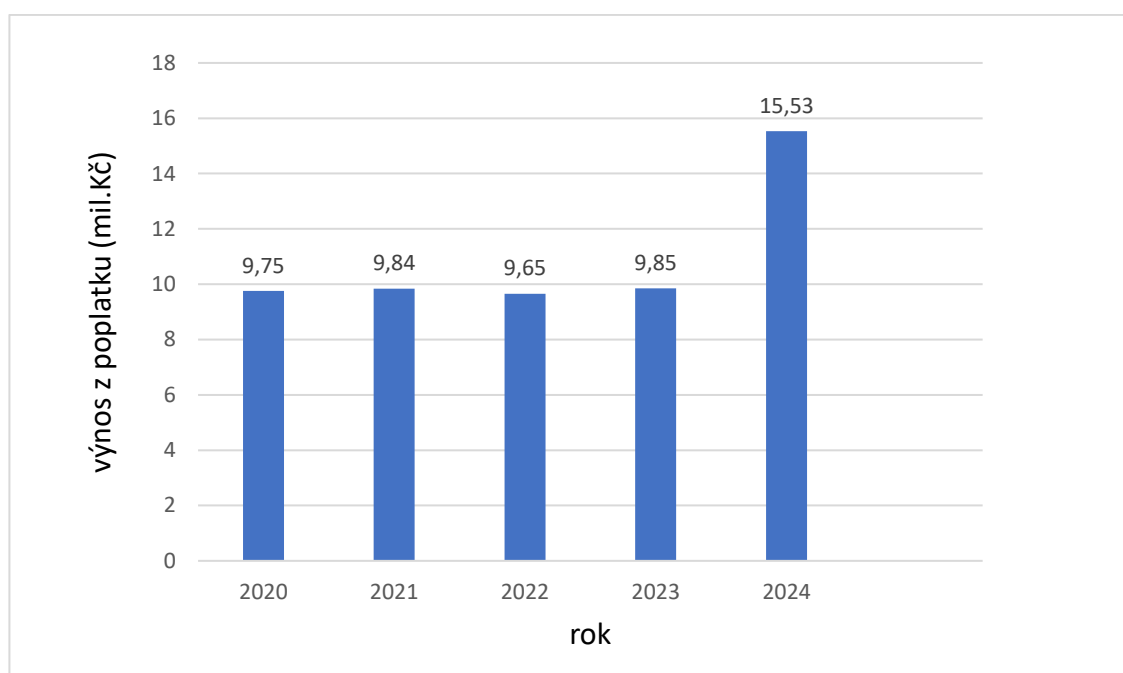
- děti narozené v průběhu kalendářního roku, za který se poplatek platí,
- město Náchod, pokud vlastní nemovitost určenou k bydlení, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba.

Vyhláška dále umožňuje poskytnutí úlevy:

- osobám starším 60 let (nejpozději k 31. prosinci předchozího roku) ve výši 250 Kč,
- žákům a studentům (denního studia) s místem školy vzdáleným nad 50 km od místa přihlášení, a to ve výši 700 Kč.

Podklady pro uplatnění těchto úlev musí být správci poplatku doloženy každoročně do 31. března.

Následující graf zachycuje vývoj příjmů z tohoto poplatku za období let 2020–2024.

Obrázek 6: Výnos z poplatku za obecní systém odpadového hospodářství 2020-2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Jak ukazuje Obrázek 6 příjmy se v letech 2020 až 2023 držely přibližně na úrovni 9,7–9,8 milionu Kč, přičemž v roce 2024 došlo k výraznému nárůstu na částku 15,53 milionu Kč. Tento nárůst může souviset se s lepší vymahatelností poplatku v roce 2024.

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství představuje významnou složku příjmů města Náchod. Vyhláška č. 2/2023 kromě stanovení jednotné sazby 900 Kč za osobu umožňuje

i určité úlevy a osvobození, které reflektují sociální aspekty či specifické situace poplatníků. Vývoj příjmů z tohoto poplatku ukazuje na stabilitu a postupné zvyšování příjmů, což odráží i významnou roli tohoto poplatku ve financování služeb města v oblasti odpadového hospodářství.

Avšak z údajů městského rozpočtu vyplývá, že náklady na sběr a svoz komunálního odpady jsou výrazně vyšší než příjmy z tohoto poplatku. V roce 2024 činily 21 620 896,12 Kč. Město musí tuto službu financovat i z jiných zdrojů.

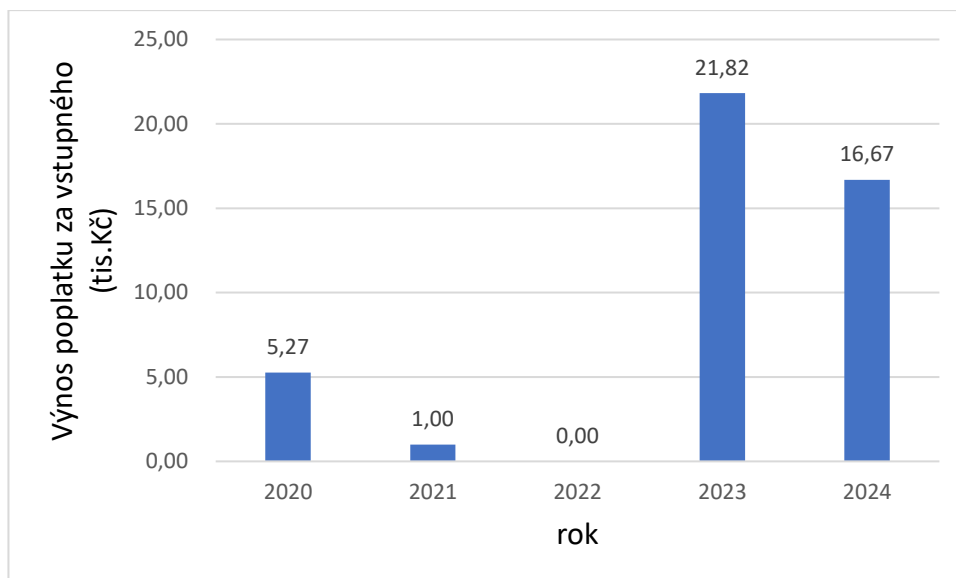
4.4.5 Zrušený poplatek ze vstupného

Jak již bylo zmíněno, město Náchod mělo zavedený místní poplatek ze vstupného, který byl v průběhu roku 2024 zrušen. Tento krok byl proveden prostřednictvím obecně závazné vyhlášky č. 3/2024, kterou se zrušuje obecně závazná vyhláška č. 5/2023, o místním poplatku ze vstupného, ze dne 11. 12. 2023.

V roce 2024 činil příjem z tohoto poplatku 16 763 Kč, což odpovídá přibližně 0,01 % z celkových příjmů z místních poplatků města Náchod. Tento údaj jasně ukazuje, že poplatek měl pro rozpočet města pouze zanedbatelný význam.

Podle obecně závazné vyhlášky č. 5/2023 byla sazba poplatku stanovena ve výši 10 % z vybraného vstupného. U kulturních akcí, jako je představení cirkusu, mohla být po dohodě s poplatníkem stanovena paušální částka 1 000 Kč za jednu akci. Poplatek byl splatný do 15 dnů ode dne skončení akce; u paušální částky musela být úhrada provedena před zahájením akce.

Vyhláška rovněž upravovala osvobození od tohoto poplatku nad rámec zákonných výjimek. Osvobozeny byly například sportovní akce pořádané sportovními oddíly s charitativním výtěžkem, akce organizované městem, jeho příspěvkovými organizacemi či obchodními společnostmi, nebo akce se smluvní podporou města. Další osvobození se týkalo školských akcí s výtěžkem určeným pro školu, akcí pořádaných spolky a maturitních plesů.

Obrázek 7: Výnos poplatku ze vstupného 2020-2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Z Obrázek 7 je zřejmé, že příjmy z poplatku ze vstupného byly v průběhu sledovaného období značně kolísavé a nízké. V roce 2022, nebyl poplatek vybírán vůbec. Celkově tato čísla potvrzují marginální význam tohoto poplatku pro rozpočet města, což zřejmě přispělo k jeho zrušení v roce 2024.

Poplatek ze vstupného byl v Náchodě v průběhu let 2020–2024 vybírán pouze v omezené míře a jeho význam pro městský rozpočet byl zcela marginální. Jak ukazují grafy, příjmy z tohoto poplatku nikdy nepřesáhly několik desítek tisíc korun ročně a v některých letech nebyl vybírán vůbec. To vedlo v roce 2024 k jeho zrušení. Tento krok lze označit za efektivní reakci na nízkou výnosnost a obtížnou administrativní vymahatelnost poplatku.

4.5 Správa místních poplatků ve městě Náchod

Tato část práce je zaměřena popis správy místních poplatků ve městě Náchod a dále na rozbor nákladů, které s touto činností souvisejí. Jelikož tyto náklady nejsou obcemi evidovány, byl za účelem získání podkladů o těchto výši nákladů byl proveden řízený rozhovor.

4.5.1 Řízený rozhovor

Strukturovaný rozhovor byl uskutečněn na městském úřadě v Náchodě dne 17. 4. 2025. Cílem tohoto rozhovoru bylo především zjistit výši nákladů na správu a výběr jednotlivých poplatků a dále zjistit specifika týkající se místních poplatků ve městě Náchod, jako například výši nedoplatků na jednotlivých poplatcích. Hlavním cílem rozhovoru bylo získat podrobnější informace o aktuálním nastavení místních poplatků, praktické zkušenosti s jejich výběrem.

Rozhovor byl veden formou strukturovaných otázek, které byly rozděleny do několika tematických okruhů:

- zaměstnanci zabývající se správou místních poplatků,
- nákladové položky, které souvisejí se správou místních poplatků,
- nedoplatky na místních poplatcích a jejich vymáhání,
- zrušení poplatku ze vstupného.

Rozhovor byl zahájen otázkou týkající se počtu zaměstnanců městského úřadu, kteří se zabývají správou místních poplatků. Jedná se o pět zaměstnankyň městského úřadu. Ty mají na starosti evidenci poplatníků, výběr poplatků a komunikaci s občany. Správa místních poplatků je zařazena do působnosti finančního odboru městského úřadu. Z celkového počtu pěti osob jsou dva zaměstnanci zodpovědní za poplatek za systém odpadového hospodářství, jeden za poplatek z pobytu, jeden za poplatek za užívání veřejného prostranství a jeden za poplatek ze psů. U zaměstnance zajišťujícího poplatek ze psů tvoří tato agenda přibližně 20 % pracovní náplně, u poplatku za užívání veřejného prostranství přibližně 60 % a u poplatku z pobytu přibližně 40 %. Pouze zaměstnanci odpovědní za agendu poplatku za obecní systém odpadového hospodářství se této problematice věnují na 100 % své pracovní kapacity.

Na základě rozhovoru se podařilo zjistit jaké mzdové náklady jsou spojené s výkonem správy místních poplatků. Celkové roční mzdové náklady za pět zaměstnanců činily 1 897 351,68 Kč včetně odvodů (přepočteno na výši úvazku poplatkové agendy). Dalšími náklady spojenými s výkonem správy místních poplatků je poštovné a náklady na obálky s modrým pruhem. Tyto náklady byly ve výši 10 000 Kč u místního poplatku ze psů a 80 000 Kč u místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Avšak náklady, které jsou spojeny s využíváním software, který je k této činnosti používán, nelze určit, jelikož software je centrálně používán v rámci různých agend napříč odbory městského úřadu.

Další otázky v rámci rozhovoru směřovaly k výši nedoplatků na jednotlivých poplatcích. Ze zjištěných skutečností vyšlo najevo, že výše nedoplatků u poplatků ze psů je 80 000 Kč (souhrnná částka od roku 2018) u poplatku za obecní systém odpadového hospodářství přibližně 60 000 000 Kč (souhrnná částka od roku 2018). U ostatních poplatků k nedoplatkům nedochází. Způsob, jakým jsou poplatky nejčastěji vymáhány jsou srážky ze mzdy či exekuce majetku.

Zrušení místního poplatku ze vstupného bylo odůvodněno malými příjmy z tohoto poplatku. Dále docházelo k častému neplnění ohlašovací povinnosti a konání akcí na černo. K tomuto byl

poskytnut náhled do důvodové zprávy ke zrušení místního poplatku ze vstupného. Z té vyplývá, že většina ohlášených akcí byla od poplatku osvobozena a výše poplatku plynoucího do rozpočtu města je nízká ve srovnání s administrativní zátěží, a to především pro poplatníka.

Rozhovor poskytl cenné informace o praktickém fungování systému místních poplatků a o zkušenostech s jejich výběrem. Na základě rozhovoru byla určena přibližná výše nákladů spojených s jednotlivými místními poplatky. Získané poznatky byly využity pro formulaci návrhů a doporučení, které jsou uvedeny v závěrečné části práce.

4.5.2 Náklady spojené se správou místních poplatků

Na základě údajů zjištěných prostřednictvím strukturovaného rozhovoru bylo možné stanovit mzdové náklady, které připadají na jednotlivé místní poplatky. V některých případech byly rovněž identifikovány i další provozní náklady, jako například náklady na poštovné a obálky. Tyto náklady byly přiřazeny konkrétním poplatkům dle odpovědí respondentů, přičemž u ostatních položek nebylo možné jiné náklady samostatně kvantifikovat (např. náklady na software).

Tabulka 6: Náklady spojené se správou místních poplatků

Místní poplatek	Mzdové náklady	Ostatní zjištěné náklady	Celkové zjištěné náklady
ze psů	118 584,48 Kč	10 000 Kč	128 584,48 Kč
z pobytu	237 168,96 Kč	0 Kč	237 168,96 Kč
za užívání vp	355 753,44 Kč	0 Kč	355 753,44 Kč
za obecní systém odpadového hospodářství	1 185 844,80 Kč	80 000 Kč	1 265 844,8 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě řízeného rozhovoru

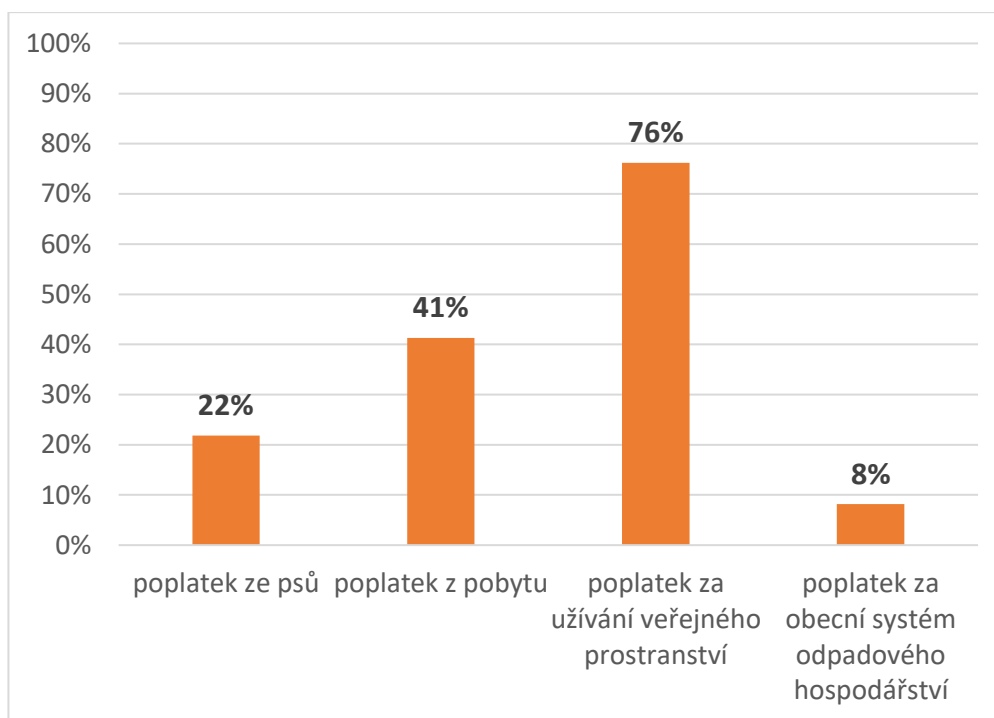
Tabulka 8 přehledně uvádí výši nákladů za rok 2024, které jsou spojeny se správou jednotlivých místních poplatků. Nejvyšší celkové náklady byly zjištěny u místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, a to ve výši přibližně 1,27 milionu Kč ročně. Významné náklady si vyžaduje rovněž agenda poplatku za užívání veřejného prostranství. Naopak nejnižší celkové náklady byly zjištěny u poplatku ze psů.

Tabulka 7: Místní poplatky – příjmy a náklady

Místní poplatek	Příjmy	Náklady
ze psů	588 742,00 Kč	128 584,48 Kč
z pobytu	573 910, 00 Kč	237 168,96 Kč
za užívání vp	466 954,00 Kč	355 753,44 Kč
za obecní systém odpadového hospodářství	15 530 159,52 Kč	1 265 844,8 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě řízeného rozhovoru a dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Tabulka 7 zachycuje přehled příjmů a nákladů spojených se správou jednotlivých místních poplatků ve městě Náchod. Z uvedeného vyplývá, že efektivita jednotlivých poplatků se výrazně liší. Z hlediska nákladové efektivity je nejvýhodnější správa poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, zatímco u poplatku za užívání veřejného prostranství by mohla být zvažena optimalizace výběru a administrativních procesů.

Obrázek 8: Podíl nákladů na výnosech jednotlivých místních poplatků 2024

Zdroj: Vlastní zpracování na základě řízeného rozhovoru

Obrázek 8 znázorňuje podíl nákladů na výnosech jednotlivých místních poplatků ve městě Náchod. Z grafu je patrné, že nejvyšší podíl nákladů na výnosech vykazuje poplatek za užívání

veřejného prostranství, kde náklady tvoří přibližně 76 % výnosů. Vysoký podíl nákladů je patrný také u poplatku z pobytu (41 %) a u poplatku ze psů (22 %). Naopak nejefektivnějším poplatkem z hlediska poměru nákladů k výnosům je poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, kde náklady činí pouze 8 % výnosů.

Tato data naznačují, že zatímco některé poplatky přinášejí významný čistý fiskální přínos (zejména poplatek za odpady), u jiných může být jejich administrace relativně nákladná ve vztahu k dosaženým výnosům.

5 POROVNÁNÍ S VYBRANÝMI MĚSTY

V této části práce se zaměřuji na porovnání místních poplatků mezi městem Náchod a vybranými městy Královéhradeckého kraje. Cílem je zjistit, jaké místní poplatky jsou v jednotlivých městech zavedeny, jak se liší nastavení jejich sazeb a jaká jsou případná osvobození nad rámec zákonných ustanovení. Současně se soustředím na to, jaký význam mají tyto poplatky pro příjmy obecních rozpočtů a jaký podíl tvoří na celkových příjmech jednotlivých měst.

Pro s městem Náchod srovnání jsem zvolila města Jaroměř, Dvůr Králové nad Labem, Rychnov nad Kněžnou, Jičín a Trutnov. Tato města byla vybrána zejména s ohledem na jejich velikost – všechna mají více než 10 000 obyvatel – a také na jejich geografickou blízkost a srovnatelné postavení v rámci regionu. Stejně jako Náchod patří do Královéhradeckého kraje a jejich samosprávy se potýkají s podobnými výzvami a možnostmi při nastavení místních poplatků.

Smyslem této komparace je identifikovat rozdíly v přístupu jednotlivých samospráv a zjistit případné odlišnosti, které mohou být výsledkem rozdílných místních podmínek nebo odlišných priorit. Tyto poznatky mohou přispět k úvahám o vhodnosti současného nastavení poplatků ve městě Náchod a případně nabídnout inspiraci pro další úpravy poplatkové politiky.

U jednotlivých měst byly místní poplatky porovnány z hlediska výše dosažených příjmů, stanovených sazeb a rozsahu úlev a osvobození, které jednotlivé obce v rámci poplatků poskytují.

5.1 Přehled zavedených místních poplatků ve vybraných městech

Tabulka 8 poskytuje přehled místních poplatků, které jsou zavedeny ve vybraných městech Královéhradeckého kraje, a umožňuje porovnat, jak jednotlivá města nastavila svou poplatkovou politiku.

Tabulka 8: Přehled zavedených poplatků ve vybraných městech

Místní poplatek	Náchod	Jaroměř	Dvůr Králové n. L.	Rychnov n. K.	Jičín	Trutnov
Ze psů	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Z pobytu	✓		✓	✓	✓	✓

Za užívání vp	✓		✓		✓	✓
Ze vstupného						
Za povolení k vjezdu						
Za zhodnocení stavebního pozemku						
Za obecní systém odp. hospodářství	✓	✓		✓	✓	✓
Za odkládání odpadu z nemovité věci			✓			

Zdroj: Vlastní zpracování

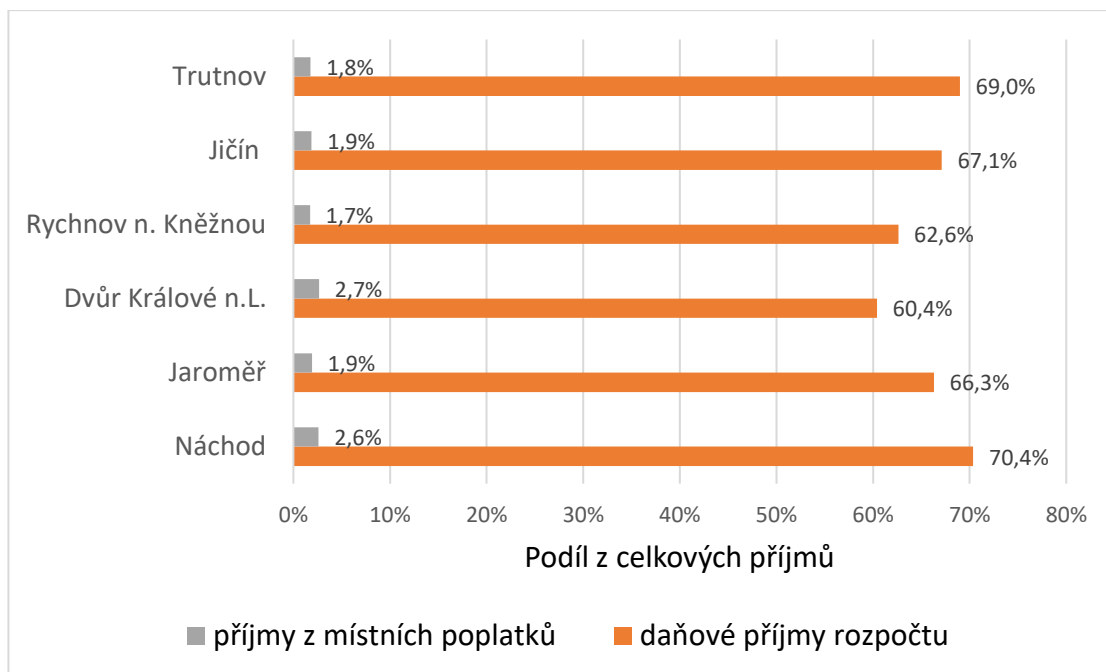
Z tabulky 8 je patrné, že všechna sledovaná města mají zavedený poplatek za psy a poplatek za komunální odpad, což odráží obecnou důležitost těchto poplatků pro financování komunálních služeb a péči o veřejný prostor. Poplatek z pobytu vybírají všechna města s výjimkou Jaroměře. Poplatek za užívání veřejného prostranství je zaveden ve třech z šesti zkoumaných měst.

Naopak poplatek ze vstupného, poplatek za povolení vjezdu motorovým vozidlem a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku nejsou stanoveny v žádném z uvedených měst. Tento fakt může být odrazem menšího významu těchto poplatků pro rozpočty menších měst nebo jiných preferencí v poplatkové politice obcí.

Město Náchod má aktuálně zavedeny čtyři místní poplatky, což ho řadí mezi obce s vyšším počtem uplatňovaných poplatků v rámci sledovaného vzorku. Tento přehled zároveň poukazuje na rozdílný přístup jednotlivých samospráv k využívání místních poplatků.

5.2 Význam příjmů z místních poplatků v rozpočtu města vybraných měst

Obrázek 9 níže znázorňuje podíl příjmů z místních poplatků a celkových daňových příjmů na celkových rozpočtových příjmech vybraných měst v roce 2024. Místní poplatky jsou jednou ze složek daňových příjmů obcí, v grafu zobrazeny samostatně, aby bylo možné vyhodnotit jejich relativní význam v rámci celkové příjmové struktury měst.

Obrázek 9: Podíl příjmů z místních poplatků a daňových příjmů na celkových příjmech rozpočtu 2024

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Z obrázku vyplývá, že podíl místních poplatků na celkových příjmech ve sledovaných města je obdobně nízký jako ve městě Náchod. Celkově se pohybuje se mezi 1,7 % (Rychnov nad Kněžnou) a 2,7 % (Dvůr Králové nad Labem). Z těchto údajů je patrné, že ačkoli místní poplatky představují jen menší část celkových příjmů obcí, mají význam zejména v možnosti přímého ovlivnění příjmů ze strany města.

5.2 Porovnání – poplatek ze psů

Následující část se zaměřuje na jeho srovnání ve vybraných městech z hlediska výše stanovených sazeb, uplatňovaných úlev a osvobození a dále na jeho význam v rámci celkových příjmů z místních poplatků. Jak lze vyčíst z Tabulka 9 všechna zmíněná města mají obecně závaznou vyhláškou stanovený poplatek ze psů. Tabulka níže zobrazuje výnos z místního poplatku ze psů a jeho podíl na celkových výnosech z místních poplatků v jednotlivých městech.

Tabulka 9: Podíl poplatku ze psů na celkových vybraných místních poplatcích za rok 2024

	Náchod	Jaroměř	Dvůr Králové n. L.	Rychnov n. K.	Jičín	Trutnov
Poplatek ze psů (tis. Kč)	588,7	340,7	529,9	412,2	344,5	1 125,2
Podíl na vybraných mp (%)	3,4	4,0	3,4	5,2	4,3	6,1
Příjem na jednoho obyv. (Kč)	29,4	27,2	34,5	30,1	21,2	38,0

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Z hlediska výnosu z poplatku ze psů vykazuje nejvyšší absolutní hodnotu město Trutnov, kde bylo v roce 2024 vybráno více než 1,1 mil. Kč. Naopak nejnižší výběr byl zaznamenán v Jaroměři (340,7 tis. Kč) a Jičíně (344,5 tis. Kč). Ostatní města se pohybují v rozmezí přibližně 400 až 600 tis. Kč. Co se týče přepočtu těchto příjmů na jednoho obyvatele tyto rozdíly ukazují, že samotná velikost města nepostačuje k vysvětlení výše vybraného poplatku. Významnou roli hraje nastavení sazeb a míra registrace psů.

Z tabulky 9 lze vyčíst, že podíl místního poplatku na celkových příjmech z místních poplatků se pohybuje v rozmezí přibližně 3,4 % až 6,1 %. Tento poplatek tedy netvoří ani desetinu příjmu z vybraných místních poplatků, a to ani ve městech, kde jsou vybírány pouze dva nebo tři druhy poplatků. Z toho lze vyvodit, že poplatek ze psů není nijak zásadním příjmem pro jednotlivé obecní rozpočty. Avšak jak je uvedeno v teoretické části práce, jeho smyslem je především naplnění regulativní funkce poplatků.

Jednotlivá města ve svých obecně závazných vyhláškách určují v rámci zákonného limitu vyšší sazbu poplatku ze psů. V následující tabulce 10 jsou uvedeny sazby poplatku ze psů v jednotlivých srovnávaných městech. Zkratka RD označuje, že držitel psa je přihlášen nebo má sídlo v rodinném domě a zkratka BD označuje, že držitel psa je přihlášen nebo má sídlo v bytovém domě.

Tabulka 10: Sazby místního poplatku ze psů v jednotlivých městech

Sazba poplatku ze psů	Náchod	Jaroměř	Dvůr Králové n. L	Rychnov n. K.	Jičín	Trutnov
RD – 1.pes	400 Kč	400 Kč	300 Kč	400 Kč	400 Kč	350 Kč
RD – další pes	600 Kč	600 Kč	800 Kč	600 Kč	600 Kč	700 Kč
BD – 1.pes	1200 Kč	1000 Kč	800 Kč	1000 Kč	1500 Kč	1500 Kč
BD – další pes	1800 Kč	1500 Kč	1600 Kč	1500 Kč	2100 Kč	2100 Kč
Osoby 65+ 1.pes	200 Kč	100 Kč	200 Kč	60 Kč	100 Kč	100 Kč
Osoby 65+ další pes	300 Kč	150 Kč	300 Kč	300 Kč	150 Kč	150 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě obecně závazných vyhlášek jednotlivých měst

Z tabulky 10 vyplývá, že všechna sledovaná města rozlišují sazbu poplatku ze psů podle typu bydliště poplatníka, přičemž nejčastěji jsou stanoveny zvláštní sazby pro držitele psů v rodinných a bytových domech. Nejvyšší sazbu za prvního psa v bytovém domě stanovilo město Trutnov (1 500 Kč), následované Náchodem (1 200 Kč). Naopak nejnižší sazbu uplatňuje Dvůr Králové nad Labem (800 Kč). U druhého a každého dalšího psa jsou sazby zpravidla výrazně vyšší a pohybují se v rozmezí od 1 500 Kč do 2 100 Kč.

V rodinných domech jsou sazby za prvního psa ve většině měst nižší – nejčastěji 400 Kč. Výjimkou je Dvůr Králové nad Labem, kde je stanovena nejnižší sazba 300 Kč. U dalšího psa se sazby v rodinných domech pohybují mezi 600 Kč a 800 Kč.

Všechna sledovaná města rovněž využívají možnost snížených sazeb, zejména pro osoby starší 65 let, případně pro obyvatele určitých městských částí. Nejnižší sníženou sazbu nabízí Jičín (60 Kč), naopak většina měst se pohybuje v rozmezí 100–300 Kč. Tyto úlevy mohou významně ovlivnit výši skutečně vybraného poplatku, zejména v obcích s vyšším podílem seniorních poplatníků.

S výjimkou města Jičín, mají ostatní města stejně jako město Náchod upravena, ve svých obecně závazných vyhláškách týkajících se místního poplatku ze psů, osvobození či úlevy nad rámec zákonného výčtu. Tato osvobození jsou ve městech Jaroměř, Dvůr Králové n. L, Rychnov n. Kněžnou a Trutnov nastavena obdobně jako v Náchodě. Týkají se především držitelů psů využívaných ke canisterapii, držitelů psů převzatých z útulku a držitelů služebních psů.

5.3 Porovnání – poplatek z pobytu

Dle tabulky 8 je poplatek z pobytu vybírán ve všech uvedených městech s výjimkou města Jaroměř.

V tabulce 11 je uvedeno, jaké výše dosahují příjmy z poplatku z pobytu v jednotlivých porovnávaných městech, jaký podíl tvoří na celkových příjmech z místních poplatků a jaká je efektivita výběru tohoto poplatku přepočtená na jedno hromadné ubytovací zařízení (dále také „HUZ“).

Tabulka 11: Podíl poplatku z pobytu na celkových vybraných místních poplatků za rok 2024

	Náchod	Dvůr Králové n. L.	Rychnov n. K.	Jičín	Trutnov
Poplatek z pobytu (tis. Kč)	573,9	1 029,9	236,8	1 272,7	1 993,4
Podíl na vybraných mp (%)	3,3	6,5	3,0	11,1	10,8
Příjem/HUZ (tis. Kč)	35,8	22,8	23,7	70,7	110,7

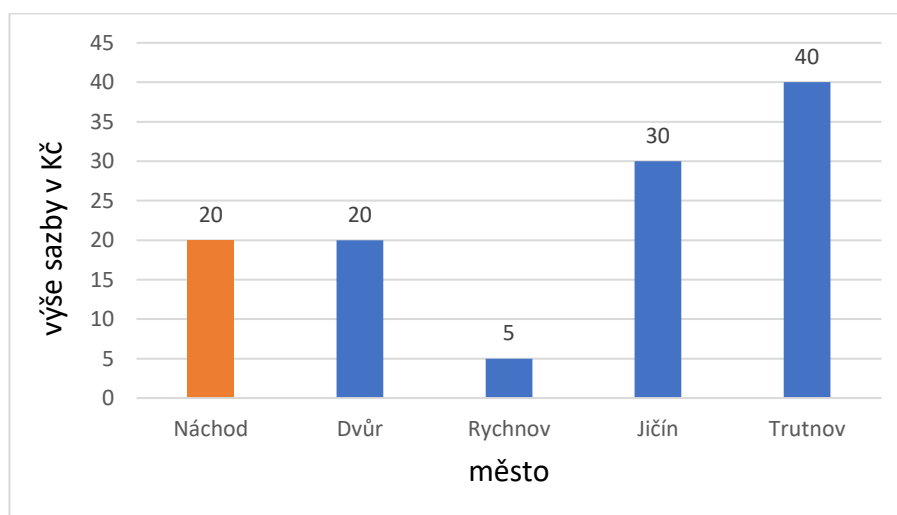
Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Z hlediska absolutního výnosu z poplatku z pobytu dosahuje nejvyšší hodnoty město Trutnov, kde v roce 2024 činil výnos téměř 2 mil. Kč (1 993,4 tis. Kč). Druhým nejvyšším příjmem se vyznačuje město Jičín (1 272,7 tis. Kč), následované Dvorem Králové nad Labem (1 029,9 tis. Kč). Nejnižší výnos z tohoto poplatku eviduje Rychnov nad Kněžnou (236,8 tis. Kč). Výše výnosu z tohoto poplatku je dána především turistickou atraktivitou daných měst a také výši

sazby daného poplatku. Zajímavý pohled nabízí také ukazatel příjmu z poplatku na jedno HUZ, který slouží jako přibližné měřítko efektivity výběru. Nejvyšší příjem na jedno zařízení eviduje Trutnov (110,7 tis. Kč/1 HUZ), což může svědčit o vysoké obsazenosti, vyšší sazbě poplatku nebo efektivní kontrole výběru. Druhé místo zaujímá Jičín (70,7 tis. Kč/1 HUZ), rovněž známý svou turistickou návštěvností (např. Český ráj). Ostatní města vykazují nižší hodnoty, pohybující se mezi 22,8–35,8 tis. Kč na jedno HUZ, přičemž nejnižší efektivitu má Dvůr Králové n. L. (22,8 tis. Kč/1 HUZ) navzdory relativně vysokému absolutnímu příjmu.

Tento přepočít ukazuje, že vysoký celkový příjem ještě automaticky neznamená vysokou efektivitu výběru poplatku. Důležitou roli hraje nejen turistický ruch, ale i způsob kontroly, spolupráce s provozovateli ubytování a nastavení místních pravidel. Je však třeba doplnit, že hromadná ubytovací zařízení nejsou jedinými plátcí tohoto poplatku. Poplatek se vztahuje i na další poskytovatele úplatného pobytu, například pronajímatele rekreačních objektů či bytových jednotek. Vzhledem k tomu, že nejsou veřejně dostupné oficiální evidence o počtu těchto dalších ubytovatelů v jednotlivých městech, nelze jejich podíl na výběru poplatku přesně vyhodnotit.

Z pohledu relativního podílu na celkových příjmech z místních poplatků zaujímá poplatek z pobytu nejvýznamnější postavení v Jičíně, kde tvoří 11,1 % vybraných místních poplatků. Vyšší podíl vykazuje také Trutnov a Dvůr Králové. Naproti tomu je nižší význam tohoto poplatku zaznamenán v Náchodě a Rychnově nad Kněžnou, což může souviset s nižší sazbou dle Obrázek 10.

Obrázek 10: Výše sazby poplatku z pobytu ve vybraných městech

Zdroj: Vlastní zpracování dle obecně závazných vyhlášek daných měst

Nastavení výše sazby z pobytu se v jednotlivých městech liší. Jak vyplývá z grafu v žádném z uvedených měst není sazba nastavena ve výši 50 Kč, zákonná maximální možná sazba. Ve Dvoře Králové je sazba poplatku z pobytu nastavena ve stejné výši jako v Náchodě. Města Jičín a Trutnov mají sazbu z poplatku vyšší. Oproti tomu je Rychnově nad Kněžnou stanovena výše poplatku na 5 Kč, což je výrazně méně než ve zbytku srovnávaných měst.

U žádného ze sledovaných měst není upraveno osvobození další, než které je upraveno zákonem o místních poplatcích.

5.4 Porovnání – poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatek za užívání veřejného prostranství mají vedle Náchoda zavedena i další města, kterými jsou Trutnov, Dvůr Králové a Jičín. Níže uvedená tabulka obsahuje informace o výši příjmu z místního poplatku za užívání veřejného prostranství v jednotlivých městech a jeho podílu na celkových příjmech z místních poplatků.

Tabulka 12: Podíl poplatku za užívání veřejného prostranství na celkových vybraných místních poplatcích za rok 2024

	Náchod	Dvůr Králové n. L.	Jičín	Trutnov
Poplatek za užívání vp (tis. Kč)	466,9	410,7	2 478,3	185,6
Podíl na vybraných mp (%)	2,7	2,6	21,6	1,0
Příjem na 1 obyvatele (Kč)	23,3	26,8	152,7	6,5

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Z tabulky 12 vyplývá, že podíl tohoto poplatku na celkových příjmech rozpočtu z místních poplatků se v daných městech velmi liší. Tento podíl nabývá hodnot od 1 % až do 22 %. V Náchodě je podíl tento podíl srovnatelně vysoký jako ve Dvoře Králové. V Jičíně má tento poplatek nejvyšší význam z uvedených měst a tvoří téměř 22 % z celkových příjmů vybíraných v tomto městě na místních poplatcích. Zatímco v Trutnově tvoří daný podíl pouze 1 %.

Přehled příjmu z poplatku za užívání veřejného prostranství na jednoho obyvatele ukazuje výrazné rozdíly mezi sledovanými městy. Nejvyšší příjem na obyvatele vykazuje Jičín, a to

152,7 Kč. Tato hodnota svědčí buď o intenzivním komerčním využívání veřejných ploch ve městě, nebo o vyšší sazbě poplatku a důsledném výběru. Naopak Trutnov vykazuje pouhých 6,5 Kč na obyvatele, což může znamenat nižší poptávku po užívání veřejného prostranství nebo menší důraz na uplatňování tohoto poplatku v praxi. Náchod (23,3 Kč) a Dvůr Králové nad Labem (26,8 Kč) vykazují střední hodnoty a v rámci této skupiny měst lze jejich výnos z poplatku považovat za průměrný.

Následující tabulka vyobrazuje, jaké jsou rozdíly v nastavení sazby u tohoto poplatku v jednotlivých municipalitách.

Tabulka 13: Sazby poplatku za užívání veřejného prostranství v jednotlivých městech

Sazba	Náchod	Dvůr Králové	Jičín	Trutnov
Za umístění dočasných staveb pro poskytování služeb	5 Kč	5 Kč	2 Kč	3 Kč
Za umístění dočasných staveb pro poskytování služeb (zahradky restaurací)	Paušální částkou	1 Kč	2 Kč	3 Kč
Za umístění dočasných staveb pro poskytování prodeje	40 Kč	5 Kč	10 Kč	3 Kč
Za umístění zařízení sloužících pro poskytování prodeje	40 Kč	5 Kč	20 Kč	3 Kč
Za umístění reklamních zařízení	10 Kč	5 Kč	Paušální částkou	10 Kč
Za provádění výkopových prací	Paušální částkou	5 Kč	10 Kč	10 Kč
Za umístění stavebních zařízení	Paušální částkou	5 Kč	7 Kč	5 Kč
Za umístění skládek	Paušální částkou	10 Kč	7 Kč	5 Kč

Za umístění cirkusů	Paušální částkou	10 Kč	2 Kč	2 Kč
Za umístění zařízení lunaparků a jiných obdobných atrakcí	Paušální částkou	5 Kč	10 Kč	2 Kč
Za vyhrazení trvalého parkovacího místa	Paušální částkou	Paušální částkou	10 Kč	10 Kč
Za užívání veřejného prostranství pro kulturní nebo sportovní akce	10 Kč	1 Kč	10 Kč	2 Kč
za umístění zařízení veřejného prostranství pro reklamní akce	10 Kč	1 Kč	10 Kč	10 Kč
Užívání veřejného prostranství pro tvorbu filmových a televizních děl	5 Kč	5 Kč	10 Kč	2 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle obecně závazných vyhlášek vybraných měst

Z tabulky 13 vyplývá, město Náchod má na rozdíl od ostatních měst upraveny některé sazby výhradně paušální částkou. Ostatní města mají ve svých vyhláškách taktéž tuto možnost upravena, avšak liší rozsah sazeb, na které se vztahuje. Možnost využití paušální částky v Trutnově je spjata s časovým obdobím, po které je veřejné prostranství užíváno. Konkrétně poplatek lze platit formou paušální částky ve formě týdenní, měsíční nebo roční platby. Týdenní paušál činí pětinasobek příslušné denní sazby uvedené v tabulce, měsíční paušál odpovídá dvacetinasobku této sazby a roční paušál je stanoven ve výši dvousetnasobku denní sazby. Město Dvůr Králové stanovuje poplatek paušální částkou pro případ vyhrazení trvalého parkovacího formou roční či měsíčního paušálu. Dále pak, za užívání veřejného prostranství pro kulturní a sportovní akce nebo za umístění lunaparků a jiných obdobných atrakcí formou týdenního paušálu. V Jičíně je paušální částkou zpoplatněno umístění reklamního zařízení o půdorysné ploše do 1 m² včetně a za vyhrazení trvalého parkovacího místa. V obou zmíněných případech se jedná o roční paušál.

Stejně jako město Náchod poskytují i ostatní města různá osvobození a úlevy nad rámec zákonného výčtu. Ve Dvoře Králové nad Labem jsou úlevy podobně zaměřeny, přičemž se týkají zejména umístění skládek a stavebního zařízení při odstraňování havárií inženýrských sítí a při obnově fasád a střech domů, a to po dobu prvních 15 kalendářních dní. Osvobození

platí také pro užívání veřejného prostranství městem a jeho příspěvkovými organizacemi. V Trutnově je zavedeno osvobození týkající se umístění stavebních zařízení při opravách budov (střecha, fasáda, okna) po dobu prvních tří měsíců, užívání veřejného prostranství městem a jeho organizacemi nebo užívání podporované městem. Další úlevy platí pro vlastníky veřejného prostranství, pro sportovní a kulturní akce bez vstupného, prodejní a reklamní akce spojené s kulturními akcemi bez vstupného a pro různé dočasné stavební a prodejní aktivity (například tržičky). Osvobození se vztahuje i na výkopové práce a umístění stavebních zařízení při rekonstrukci inženýrských sítí ve vlastnictví města. V Jičíně je nad rámec zákona osvobození upraveno pro případ umístění skládky do 24 hodin, užívání veřejného prostranství na základě smlouvy s městem nebo jeho příspěvkovou organizací, a také na vlastníky či jejich organizace. Zvláštní pravidla platí pro opravy a stavební úpravy budov – na pozemních komunikacích je užívání veřejného prostranství osvobozeno po dobu prvních 14 dnů, mimo komunikace dokonce 30 dnů. Další osvobození lze získat až po 12 měsících. Navíc pro drobné poplatky (do 100 Kč) platí v některých případech výjimka z placení. Úlevu ve výši 50 % Jičín poskytuje za druhých 14 dnů užívání veřejného prostranství při opravách budov.

Z porovnání vyplývá, že všechna sledovaná města kromě zákonného osvobození poskytují i různé úlevy, které reflektují místní podmínky a podporují kulturní, sportovní či charitativní aktivity. Města Náchod, Trutnov a Jičín patří mezi nejaktivnější poskytovatele těchto úlev a osvobození. Tyto rozdíly ukazují, že zatímco základní právní rámec je stejný, místní samosprávy přizpůsobují osvobození svým potřebám a preferencím.

5.5 Porovnání – poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Z tabulky 8 lze vyčíst, že ve všech uvedených městech je zaveden poplatek za komunální odpad. S výjimkou města Dvůr Králové, které má zavedeno poplatek za odkládání odpadu z nemovité věci, je ve všech ostatních městech včetně Náchoda zpoplatnění odpadů stanoveno poplatkem za systém obecního odpadového hospodářství.

Následující tabulka 14 uvádí, jaký podíl tvoří tento místní poplatek na celkových příjmech z místních poplatků jednotlivých municipalit.

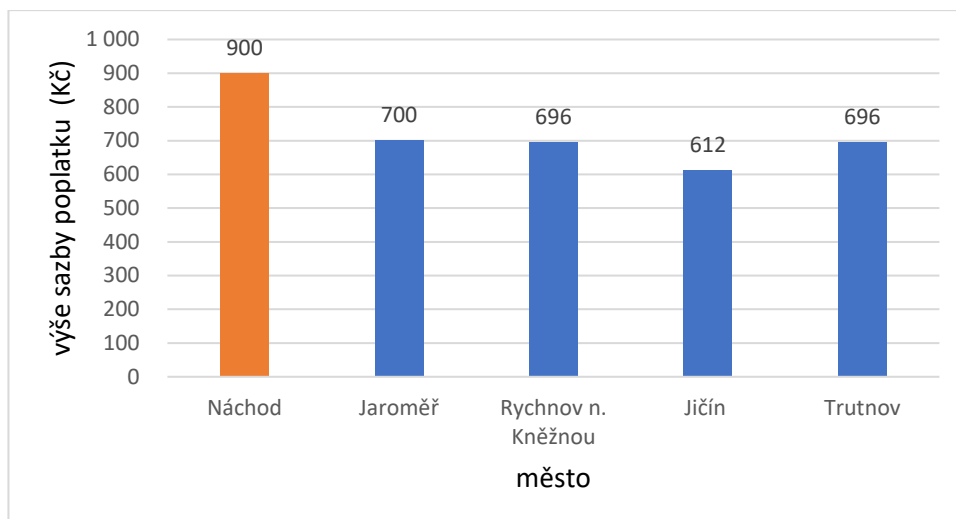
Tabulka 14: Podíl poplatku za obecní systém odpadového hospodářství na celkových vybraných místních poplatcích za rok 2024

	Náchod	Jaroměř	Rychnov n. K.	Jičín	Trutnov
Poplatek za komunální odpad (tis. Kč)	15 530,1	8 120,1	7364,8	7 364,8	15 034,8
Podíl na vybraných mp (%)	90,4 %	95,9 %	91,8 %	64,26 %	81,9 %
Příjem na jednoho obyvatele	775,1	687,3	633,2	453,7	517,3

Zdroj: Vlastní zpracování dle monitor.statnipokladna.gov.cz

Z tabulky vyplývá, že ve stejné příjmy z poplatku za obecní systém odpadového hospodářství tvoří ve všech uvedených městech nejvýznamnější podíl na celkových příjmech z místních poplatků. Důležitý pohled nabízí také přepočtený výnos na jednoho obyvatele, který umožňuje srovnání nezávisle na velikosti obce. Nejvyšší příjem na obyvatele eviduje město Náchod s částkou 775,1 Kč/obyv., což odráží jednak vysoký absolutní výběr, ale i vyšší sazbu dle obrázku 11. Druhé nejvyšší hodnoty dosahuje Jaroměř (687,3 Kč/obyv.), následovaná Rychnovem nad Kněžnou (633,2 Kč/obyv.). Trutnov (517,3 Kč/obyv.) a zejména Jičín (453,7 Kč/obyv.) vykazují nižší hodnoty, přestože absolutní výběr (např. u Trutnova) je srovnatelný s Náchodem.

Obrázek 11 zobrazuje výši jednotlivých sazeb za tyto poplatky.

Obrázek 11: Výše sazby poplatku za obecní systém odpadového hospodářství ve vybraných městech

Zdroj: Vlastní zpracování dle obecně závazných vyhlášek daných měst

Z grafu je patrné, že město Náchod má sazbu určenou nejvyšší částkou ze srovnávaných obcí. Zároveň také lze vyčíst, že mají ostatní města tuto sazbu nastavenou v obdobné výši. Všechna města mají výši poplatku nastavenou pod zákonným limitem 1200 Kč. Z toho lze určit, že pro následující období mohou uvedená města dle potřeby sazbu tohoto poplatku zvýšit.

U tohoto poplatku všechna města upravují různá osvobození nad rámec toho, jaká jsou upravena v ZMP, a další úlevy. Ve městech Rychnov n. K. a Trutnov jsou stejně jako v Náchodě osvobozeny osoby, které jsou narozeny během daného kalendářního roku (děti v roce narození). Osvobození, které poskytnuto danému městu, jakožto vlastníkovi nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která je umístěna na území města, je upraveno vedle města Náchod také v Jaroměři a Trutnově.

V některých městech je upraveno osvobození či úleva, které se vztahuje k obyvatelům města, kteří překročí určitou věkovou hranici. V Náchodě je nastavena úleva ve výši 250 Kč pro osoby, které dosáhly věku 60 let nejpozději 31. prosince předchozího roku. V Jaroměři jsou od poplatku osvobozeny od poplatku osoby, které dovršily v příslušném kalendářním roce 80 a více let věku. Ve městě Trutnov se osvobození vztahuje na lidi, kteří dosáhnou věkové hranice 70 let.

V Náchodě, Jaroměři, Trutnově, Jičíně i Rychnově jsou od poplatku osvobozeny osoby, které se zdržují nepřetržitě po dobu nejméně tří měsíců mimo území České republiky, a to po dobu tohoto pobytu.

6 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Na základě provedené analýzy místních poplatků ve městě Náchod a jejich porovnání s dalšími městy Královéhradeckého kraje lze formulovat následující návrhy a doporučení, která by mohla přispět k efektivnějšímu nastavení poplatkové politiky města.

Z provedené analýzy vyplývá, že ne všechny místní poplatky přinášejí městu odpovídající ekonomický přínos ve vztahu k nákladům na jejich správu a výběr. Příkladem je poplatek ze vstupného, jehož výnos byl dlouhodobě marginální a který byl městem v roce 2024 zrušen. Doporučuje se proto zavést systematický proces pravidelného přehodnocování účelnosti jednotlivých místních poplatků. Na základě vyhodnocení výnosů poplatku v posledních letech, posouzení nákladů na jeho správu a výběr a posouzení míry nedoplatků. Na základě těchto kritérií by město mělo rozhodovat o případném ponechání, úpravě nebo zrušení daného poplatku.

Poplatek za užívání veřejného prostranství představuje v rozpočtu města Náchod méně významný zdroj příjmů z místních poplatků. Z provedené analýzy však vyplývá, že náklady spojené s jeho správou dosahují až 76 % výnosu, což výrazně snižuje jeho efektivitu. Takto vysoký poměr nákladů k výnosům zpochybňuje přínos stávajícího nastavení poplatku z hlediska hospodárného nakládání s veřejnými prostředky. Město by mohlo zvážit revizi struktury tohoto poplatku. Například sloučení nebo redukci některých sazeb nebo rozšíření možnosti využití paušálních částek.

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství představuje nejvýznamnější zdroj příjmů z místních poplatků ve městě Náchod. Přesto však výnosy z tohoto poplatku nepokrývají plně skutečné náklady města na sběr a svoz komunálního odpadu. Vzhledem k tomu, že současná sazba ve výši 900 Kč ročně je pod zákonným maximem (1 200 Kč), nabízí se prostor pro její možné navýšení. Město by mohlo zvážit zvýšení sazby tohoto poplatku, a to zejména v návaznosti na růst nákladů v odpadovém hospodářství. Mírné zvýšení sazby by mohlo významně posílit rozpočtové příjmy, aniž by zatížilo poplatníky nad únosnou míru.

Zároveň se doporučuje přehodnotit stávající systém úlev, konkrétně úlevu ve výši 250 Kč poskytovanou osobám, které dosáhnou věku 60 let. Vzhledem k vývoji demografických a ekonomických podmínek by bylo vhodné posunout hranici nároku; na tuto úlevu na 65 let či více, jak tomu v některých srovnávaných městech. Nově by se tak úleva vztahovala pouze na osoby, které dosáhly důchodového věku a které jsou z hlediska příjmů zranitelnější skupinou obyvatel. Taková úprava by lépe cílila podporu na skutečně potřebné skupiny obyvatel

a zároveň by mohla přinést zvýšení výnosu z tohoto poplatku, aniž by významně narušila sociální spravedlnost poplatkové politiky.

Místní poplatek z pobytu představuje pro město Náchod doplňkový zdroj příjmů, který odráží rozvoj cestovního ruchu. V současnosti je sazba tohoto poplatku stanovena na 20 Kč za osobu a noc, přičemž zákonný limit umožňuje stanovení až do výše 50 Kč. Město by mohlo zvážit postupné navýšení sazby poplatku z pobytu. Takový krok by mohl přinést zvýšení příjmů z poplatku, aniž by zásadně ovlivnil atraktivitu města pro návštěvníky. Vyšší sazbu tohoto poplatku uplatňují i jiná turisticky srovnatelná města v regionu, například Trutnov nebo Jičín. Zvýšené výnosy by město mohlo využít pro další rozvoj služeb v oblasti cestovního ruchu, zlepšení infrastruktury či podporu kulturních a společenských aktivit, které přispívají ke zvyšování atraktivity města pro návštěvníky.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu výběru a využití místních poplatků ve městě Náchod z právního a ekonomického hlediska. Cílem bylo zhodnotit současné nastavení místních poplatků ve městě Náchod a výši nákladů na správu místních poplatků. Součástí výzkumu byla komparace nastavení místních poplatků ve městě Náchod s pěti vybranými městy Královéhradeckého kraje.

Z výsledků analýzy vyplynulo, že ve městě Náchod jsou aktuálně vybírány čtyři místní poplatky. Nejvyšší výnos jednoznačně přináší poplatek za odpady, který tvoří více než 90 % všech příjmů z místních poplatků. Naopak ostatní poplatky mají spíše doplňkový charakter, přičemž některé z nich, jako například poplatek za užívání veřejného prostranství, vykazují vysoký podíl nákladů na jejich správu.

Z komparace s ostatními městy vyplynulo, že nastavení místních poplatků se přirozeně liší v závislosti na místních podmínkách daného města. Taktéž Náchod přizpůsobuje svou politiku výběru svým specifickým potřebám.

Na základě získaných dat a rozhovorů se zaměstnancem finančního městského úřadu byla navržena konkrétní doporučení, která souvisí se zvýšením sazby poplatku z pobytu, přehodnocení systému úlev a sazby poplatku za odpadové hospodářství, jehož výnosy nedostačují ke krytí reálných nákladů, zefektivnění správy poplatku za užívání veřejného prostranství (formou úpravy sazeb poplatku a širšího využívání možnosti paušálních plateb) a zavedení pravidelného přehodnocování účelnosti jednotlivých poplatků.

Závěrem lze konstatovat, že místní poplatky představují pro město Náchod stabilní, avšak relativně omezený zdroj příjmů. Jejich význam nespočívá pouze v jejich fiskální roli, ale rovněž v jejich regulační funkci. Efektivní nastavení sazeb, výjimek a způsobu správy je proto klíčové nejen z pohledu rozpočtu, ale i z hlediska spravedlivého přístupu k obyvatelům a uživatelům městského prostoru.

Získané poznatky mohou sloužit jako podklad pro budoucí rozhodování o správě a nastavení místních poplatků v Náchodě a inspiraci pro další obce obdobné velikosti.

POUŽITÉ ZDROJE

KNIŽNÍ ZDROJE

- BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 6., upr. vyd. Právnické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7.
- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.
- HORIZNKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
- JANEČEK, Petr, *Etnografický výzkum*. Doušek, Roman (ed.): Úvod do etnologického výzkumu. Brno: Masarykova univerzita., 2014. ISBN 978-80-210-6883-4.
- KADEČKA, Stanislav. *Zákon o místních poplatcích a předpisy související. Komentář*. C.H.BECK, 2005. ISBN 9788071799184.
- KOHOUTOVÁ, Marie. *Místní poplatky*. Hronov: LORS, 1991. ISBN 80-85246-02-3.
- PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity; č. 463. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6686-1.
- PELC, Vladimír. *Místní poplatky: Praktická příručka pro obce (2. vydání)*. 2.vydání. Praha: C.H.BECK, 2013. ISBN 9788074004544.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 8085963345
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 3., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2015. Finance. ISBN 978-80-247-5608-0.
- PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a správní právo*. Vysoká škola aplikovaného práva, 2014. ISBN 978-80-86775-29-5.
- RADVAN, Michal. *Místní daně*. Téma. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-932-6.
- ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávních celků*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019. ISBN 978-80-244-5548-8.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné právo správní*. 3.aktul.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-820-8

TĚŽKÝ, Václav. *Zákon o místních poplatcích: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-453-9.

PRÁVNÍ PŘEDPISY

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

ČESKOSLOVENSKO. Vyhláška č. 67/1966 Sb., vyhláška Ministerstva financí místních poplatcích.

ČESKÁ REPUBLIKA. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

ČESKÁ REPUBLIKA. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

MĚSTO DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM. Obecně závazná vyhláška Dvora Králové nad Labem č. 6/2023, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

MĚSTO DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM. Obecně závazná vyhláška města Dvora Králové nad Labem č. 4/2023, o místním poplatku ze psů

MĚSTO DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM. Obecně závazná vyhláška města Dvora Králové nad Labem č. 5/2023, o místním poplatku z pobytu

MĚSTO DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM. Obecně závazná vyhláška města Dvora Králové nad Labem č. 7/2023, o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

MĚSTO JAROMĚŘ. Obecně závazná vyhláška města Jaroměře č. 6/2023, o místním poplatku ze psů

MĚSTO JAROMĚŘ. Obecně závazná vyhláška města Jaroměře č. 7/2023, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

MĚSTO JIČÍN. Obecně závazná vyhláška města Jičína č. 6/2023, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

MĚSTO JIČÍN. Obecně závazná vyhláška města Jičína č. 6/2024, o místním poplatku z pobytu

MĚSTO JIČÍN. Obecně závazná vyhláška města Jičína č. 8/2023, o místním poplatku ze psů

MĚSTO JIČÍN. Obecně závazná vyhláška města Jičína č. 9/2023, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

MĚSTO NÁCHOD. Obecně závazná vyhláška města Náchoda č. 2/2023, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

MĚSTO NÁCHOD. Obecně závazná vyhláška města Náchoda č. 3/2023, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Město NÁCHOD. Obecně závazná vyhláška města Náchoda č.3/2024, kterou se zrušuje obecně závazná vyhláška č. 5/2023, o místním poplatku ze vstupného

MĚSTO NÁCHOD. Obecně závazná vyhláška města Náchoda č. 4/2023, o místním poplatku z pobytu

MĚSTO NÁCHOD. Obecně závazná vyhláška města Náchoda č. 6/2023, o místním poplatku ze psů

MĚSTO RYCHNOV NAD KNĚŽNOU. Obecně závazná vyhláška města Rychnova nad Kněžnou č. 6/2023, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

MĚSTO RYCHNOV NAD KNĚŽNOU. Obecně závazná vyhláška města Rychnova nad Kněžnou č. 7/2023, o místním poplatku ze psů

MĚSTO RYCHNOV NAD KNĚŽNOU. Obecně závazná vyhláška města Rychnova nad Kněžnou č. 8/2023, o místním poplatku z pobytu

MĚSTO TRUTNOV. Obecně závazná vyhláška města Trutnova č. 4/2023, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

MĚSTO TRUTNOV. Obecně závazná vyhláška města Trutnova č. 5/2023, o místním poplatku z pobytu

MĚSTO TRUTNOV. Obecně závazná vyhláška města Trutnova č. 6/2023, o místním poplatku ze psů

MĚSTO TRUTNOV. Obecně závazná vyhláška města Trutnova č. 7/2023, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

JUDIKATURA

Nejvyšší správní soud. Rozsudek č. j. 2 Afs 107/2007–60 ze dne 27. 9. 2007.

INTERNETOVÉ ZDROJE

AUER, Tomáš. *Poplatky za odpady v nové odpadové legislativě*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2021. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6810649>. [cit. 2025-03-13].

BŘEŇ, Jan. *Místní poplatek za užívání veřejného prostranství*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2013. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6614428>. [cit. 2025-03-13].

BŘEŇ, Jan. *Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2014. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6645637>. [cit. 2025-03-13].

BŘEŇ, Jan. *Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace*. Online. In: DVS.cz - deník veřejné správy. 2014. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6663189>. [cit. 2025-06-23].

BŘEŇ, Jan. *Správa místních poplatků I*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2014. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6679546>. [cit. 2025-03-13].

BŘEŇ, Jan. *Správa místních poplatků II*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2015. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6686865>. [cit. 2025-03-13].

BŘEŇ, Jan. *Správa místních poplatků III*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2015. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6691374>. [cit. 2025-03-13].

BŘEŇ, Jan. *Správa místních poplatků IV*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2015. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6695384>. [cit. 2025-03-13].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Databáze demografických údajů za obce ČR*. Online, Dostupné z: <https://csu.gov.cz/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr> [cit. 2025-03-13].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hromadná ubytovací zařízení*. Online. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/huz/index.jsp> [cit. 2025-06-23].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *SO ORP Náchod*. Online. Dostupné z: https://csu.gov.cz/hkk/so_orp_nachod [cit. 2025-06-23]

DVS.cz – Deník veřejné správy. *Informace pro regiony České republiky postižené živelní událostí (místní poplatky)* [online]. 2024 [cit. 2025-03-13]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6992678>

HASIL EDELMANNOVÁ, Radka a POPPELKOVÁ, Lucie. *Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2022. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6839241>. [cit. 2025-03-13].

<https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00271632/prehled?rad=t&obdobi=2412>

JANTOŠ, Michal a TĚŽKÝ, Václav. *Novela zákona o místních poplatcích – obce si budou zvykat na nový místní poplatek z pobytu*. Online. DVS.cz deník veřejné správy. 2019. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6783776>. [cit. 2025-06-23].

LINHART, Jiří a VODÁKOVÁ, Alena. *Metoda srovnávací*. Online. SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, V.V.I. Sociologická encyklopedie. 2017. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Metoda_srovnavaci. [cit. 2025-06-23].

MĚSTO NÁCHOD. *Město Náchod popis*. Online. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/o-nachode/popis/> [cit. 2025-06-23].

MINISTERSTVO FINANČÍ. *Metodická pomůcka: Místní poplatky za komunální odpad* [online]. 2021 Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/attachments/Metodika_Metodicka-pomucka-Mistni-poplatky-za-komunalni-odpad_v03.pdf [cit. 2025-03-13].

MINISTERSTVO VNITRA. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – místní poplatky* [online]. 2021 [cit.

2025-03-13]. ISBN 978-80-7616-126-9. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

MONITOR – KOMPLETNÍ PŘEHLED VEŘEJNÝCH FINANČÍ. *Město Dvůr Králové nad Labem (Trutnov)*. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00272868/prehled?rad=t&obdobi=2412>. [cit. 2025-06-23].

MONITOR – KOMPLETNÍ PŘEHLED VEŘEJNÝCH FINANČÍ. *Město Jaroměř (Náchod)*. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00272868/prehled?rad=t&obdobi=2412>. [cit. 2025-06-23].

MONITOR – KOMPLETNÍ PŘEHLED VEŘEJNÝCH FINANČÍ. *Město Jičín (Jičín)*. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00271632/prehled> [cit. 2025-06-23].

MONITOR – KOMPLETNÍ PŘEHLED VEŘEJNÝCH FINANČÍ. *Město Náchod (Náchod)*. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00272868/prehled?rad=t&obdobi=2412>. [cit. 2025-06-23].

MONITOR – KOMPLETNÍ PŘEHLED VEŘEJNÝCH FINANČÍ. *Město Rychnov nad Kněžnou (Město Rychnov nad Kněžnou)*. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00271632/prehled> [cit. 2025-06-23].

MONITOR – KOMPLETNÍ PŘEHLED VEŘEJNÝCH FINANČÍ. *Město Trutnov (Trutnov)*. Online. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00278360/prehled?rad=t&obdobi=2412> [cit. 2025-06-23].

OSTATNÍ ZDROJE

MARTINCOVÁ, Lenka. Řízený rozhovor na téma správy místních poplatků ve městě Náchod. Veden autorkou práce. Náchod, 17.4.2025